DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 36 | Penktadienis - Friday Rugsėjis - September 7, 1973 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N.Y. 11221 | 15 centų

LIETUVOS KATALIKŲ NAUJI SKUNDAI SU 30,782 PARAŠAIS

Lietuvos pogrindinis laikraštis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" 1973 m. Nr. 6 praneša, kad š. m. kovo mėn. tėvai ir vaikai kreipėsi į švietimo ministeriją Vilniuje, į Religijų reikalų įgaliotinį K. Tumėną, o š. m. gegužės 14 į TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumą Maskvoje.

Prašė: nutraukti tikinčiųjų vaikų diskriminaciją mokyklose, sustabdyti antireliginę ir antilietuvišką propagandą vadovėliuose, duoti tikintiesiem šv. Rašto bei kitų religinių knygų.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" rašo:

1973 gegužės viduryje Lietuvos tikintieji pasiuntė TSRS Aukščiausio Sovieto Prezidiumui skundą ir du pareiškimus, kuriuos pasirašė keliolika tūkstančių tikinčiųjų. Šie pareiškimai atsirado todėl, kad nesiliauja tikinčiųjų diskriminacija.

Kaip buvo renkami parašai?

Pareiškimų tekstai per rankas pasklido po visą Lietuvą. Kiekviename lape, kuriame turėjo pasirašyti tikintieji, buvo visas pareiškimo tekstas, su kuriuo pasirašantysis turėjo susipažinti. Atsirado labai daug žmonių, kurie, gilaus tikėjimo paskatinti, skaudžiai išgyvendami Tėvynės ir Bažnyčios teisių varžymus, **paaukojo daug laiko ir pastangų, kol surinko 30,782 parašus.** Juk visa tai reikėjo padaryti laisvu nuo darbo metu, nuolat rizikuojant pakliūti į saugumo rankas. **Kas nėra rinkęs parašų mūsų sąlygomis, niekada nesupras,** diek didvyriškumo ir pasiaukojimo parodė parašų rinkėjai.

Kaip reagavo tikintieji,

jiem pasiūlius pasirašyti? Daugelis entuziastiškai, nesvyruodami pasirašydavo, ypač jei jiem būdavo aiški parašų rinkėjo asmenybė. Tuo atveju, kai rinkėjas būdavo nepažįstamas, daug kas suabejodavo, ar čia nebus valdžios provokacija, ar nebus pakenkta Bažnyčiai ir tikintiesiem. Kai kurie tėvai vien iš baimės draudė vaikam pasirašyti.

Buvo aišku, kad prie bažnyčių rinkti parašus neatsargu, todėl beveik visi parašai buvo surinkti tikinčiųjų namuose. Parašų rinkimas truko apie pusantro mėnesio. Keletas lapų pakliuvo pas neaiškius asmenis, kurie savo nesąžiningumu ar bloga valia juos sugadino ir todėl dalį parašų teko išbraukti.

Valstybės saugumo organai

greitai sužinojo apie parašų rinkimą ir pradėjo gaudyti parašų rinkėjus. Kaune pas V. Grincevičiūtę buvo padaryta krata, nes kažkas įskundė, jog ji rinkusi parašus. Keletą kartų buvo iškviesta tardymui. Tardytojam labiausiai rūpėjo, kas organizuoja parašų rinkimą.

Kapčiamiesčio parapijoje Lazdijų rajone saugumiečiai gaudė kažkokią moterį, kuri, saugumo žiniomis, rinkusi parašus. Pagauti, atrodo, nepasisekė.

Panevėžio saugumas atėmė lapus su parašais iš Steponiškio kaimo gyventojos Rudienės. Moteris buvo tardoma, iš kur gavusi pareiškimų tekstus, taip pat buvo pagrasinta atimti motinystės teises.

Ignalinos rajone kai kurie kunigai buvo tardomi, nes kažkas saugumui pranešė apie parašų rinkimą.

Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas įsakė Lietuvos vyskupam ir valdytojam paveikti per dekanus kunigus, kad šie neprisidėtų ir net kliudytų parašų rinkimą prie bažnyčių.

Daugelyje Lietuvos vietovių, pvz. Klaipėdoje, Kapsuke ir kt., valdžios pareigūnai vietos klebonus perspėjo, kad nebūtų renkami parašai.

Kas prasmingiau?

Po tokios saugumo reakcijos savaime kilo klausimas: kokia prasmė siųsti pareiškimus su parašais tarybinėm įstaigom? Ar vien tam, kad, turėdami parašus, galėtų tardyti pasirašiusius, grasindami atleisti iš darbo, iš mokyklos ir t.t. Be to, turėdami savo rankose parašus, saugumo darbuotojai galėtų šmeižti tikinčiuosius, kad parašai buvo suklastoti, kad tiek tūkstančių nepasirašė ir t.t.

Kai kas mano, ar ne geriau būtų iš viso nesikreipti į tarybinės valdžios įstaigas, o bandyti prasiveržti pro "geležinę uždangą" ir kreiptis į viso pasaulio sąžinę.

-o-

Žemiau pateikiame Lietuvos tikinčiųjų skundo ir dviejų pareiškimų pilnus tekstus.

Skundas Aukščiausios Tarybos Prezidiumui Maskvoje:

skundžiasi, kad Švietimo ministerija Vilniuje ir Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas nesilaiko įstatymų, kliudydami piliečiam pareikšti nuomones dėl žalingų projektų prieš asmens laisves.

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumui

Nuorašas: Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui

Lietuvos tikinčiųjų

SKUNDAS

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1968.IV.12. įsake "Dėl piliečių pasiūlymų, pareiškimų ir skundų svarstymo tvarkos" rašoma: "Dabartinės tarybinės visuomenės vystymosi sąlygomis skundai paprastai yra ta forma, kuria reaguojama į piliečių teisių ir įstatymo saugomų jų interesų pažeidimo faktus . . . Jie rodo ir tai, kad dar yra rimtų trūkumų daugelio valstybinių ir visuomeninių organų darbe."

Religijų reikalų tarybos pirmininkas V. Kurojedovas rašo: "Ypač jautriai reikia reaguoti į tikinčiųjų skundus, kad pažeidžiamos jų teisės. Visus skundus reikia apsvarstyti ir išspręsti griežtai laikantis TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1968.IV.12. įsako. ("Religija ir Įstatymas", 1971 p. 24).

1973 m. kovo mėn., pradžioje mes, Lietuvos tikintieji, sumanėme kreiptis į tarybinės valdžios įstaigas Lietuvoje, prašydami nutraukti religingų moksleivių diskriminaciją, neversti jų kalbėti bei elgtis prieš savo įsitikinimus, objektyviai dėstyti mokyklose istoriją ir nevaržyti pačios būtiniausios religinės literatūros leidimo. Kad tarybinė vyriausybė žinotų Lietuvos tikinčiųjų nuomonę, po skundais, adresuotais LTSR Švietimo ministerijai ir Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui, buvo renkami parašai. Jei tikėti tarybine spauda, tai visi tie, kurie praneša valdžios organam apie esamas negeroves, reikalauja jas šalinti, — stiprina socialinį teisėtumą, dalyvauja valstybės valdyme ir yra dori bei pagarbos verti žmonės. (Plg. "Švyturys" 1973 Nr. 6 p. 8-10).

Tačiau vos apie parašų rinkimą sužinojo valstybės saugumo pareigūnai, prasidėjo "raganų medžioklė": kratos pas nekaltus žmones, tardymai ir grasinimai kalėjimu. Šitaip elgėsi Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Lazdijų, Ignalinos ir kt. saugumiečiai. Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas įsakė Lietuvos vyskupam ir valdytojam, kad per dekanus ir kunigus kliudytų žmonėms rinkti parašus. Saugumiečiam pavyko dalį parašų atimti.

Nepaisant šito "jautraus reagavimo į tikinčiųjų skundus", po pareiškimu, adresuotu LTSR Švietimo ministerijai, pasirašė 14,284 tikintieji, o po pareiškimu Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui — 16,498 tikintieji.

Kadangi valstybės saugumo pareigūnai tikinčiųjų kreipimąsi į tarybinę vyriausybę įvertino kaip politinį nusikaltimą ir terorizuoja parašų rinkėjus, todėl pareiškimų originalus su visais parašais aukščiau paminėtom įstaigom pasiųsti susilaikom. Tai bus padaryta tik tuo atveju, kai tikintieji įsitikins tarybinės vyriausybės gera valia ir kai valstybės saugumo pareigūnai nesikiš į tikinčiųjų religinius reikalus.

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumas pageidavo pareikšti nuomonę apie Liaudies švietimo įstatymų pagrindų projektą, kurį š. m. balandžio mėn. pradžioje pateikė TSRS Ministrų taryba. Projektas visiškai nesiskaito su tikinčiųjų tėvų ir jų vaikų teisėmis. Jis prieštarauja 1960 m. gruodžio 14-15 d. Paryžiaus "Konvencijos dėl kovos su diskriminacija švietimo srityje" penktam straipsniui, kuris reikalauja tėvam " . . .užtikrinti vaikų religinį ir moralinį auklėjimą sutinkamai su jų įsitikinimais." Mūsų, tikinčiųjų, pareiškimas LTSR Švietimo ministerijai pakankamai supažindina tarybinę vyriausybę, koks mokymas ir auklėjimas tikinčiųjų tėvų vaikų yra pageidaujamas Lietuvoje.

Priedas: Pareiškimo tekstas LTSR Švietimo ministerijai. Pareiškimo tekstas Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui.

1973 m. gegužės mėn. 14 d.

KETVIRTAS PLB SEIMAS VYKO AMERIKOS SOSTINĖJ

Iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, D. Britanijos, JAV-bių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Venecuelos, Vokietijos, N. Zelandijos atvykę atstovai bei PLB buvusios valdybos nariai, susirinkę į PLB ketvirtą seimą Washington, D.C., rugpiūčio 31 — rugsėjo 2 svarstė svarbiuosius lietuviškus reikalus. Viso galėjo dalyvauti 112 atstovų. Iš įvairių kraštų 103 atstovų dalyvavo 81, iš PLB buvusios valdybos 9 narių dalyvavo visi, išskyrus vicepirm. A. Laikūną.

Seimo išvakarėse, rugpiūčio 30 d. vakarą, seimo dalyviai, jau susirinkę į Washingtoną, buvo priimti Lietuvos atstovybėj.

Rugpiūčio 31, penktadienio, rytą prasidėjo seimo posėdžiai. Po seimo rengimo komiteto pirm. dr. J. Genio ir PLB pirm. St. Barzduko atidaromo žodžio prel. J. Balkūnas, P.A., sukalbėjo invokaciją. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Prezidiumą sudarant, pirmininkauti pakviesti atskirų kraštų valdybų pirmininkai ir dr. A. Damušis. Priėmus seimo darbo taisyklių, dienotvarkės ir posėdžių darbotvarkės taisykles, sudarytos mandatų, nominacijų, nutarimų, PLB konstitucijos, garbės teismo statuto komisijos.

Registruojantis seimo dalyviam buvo išdalintas IV PLB seimo vadovas su įvykių programom ir platesnis leidinys su PLB valdybos narių ir įvairių kraštų atstovų pranešimais, apyskaitom, nuotraukom ir kita informacine medžiaga. Tai palengvino sekti seimo sesijoj daromus pranešimus. Leidiny išspausdinti platūs pirm. St. Barzduko, dr. A. Butkaus, dr. H. Brazaičio, M. Lenkauskienės, dr. A. Nasvyčio, A. Rinkūno, dr. V. Majausko ir A. Gailiušio pranešimai. Šis ir žodžiu savo apyskaitą davė paskutinis. Paskutinės PLB valdybos kadencijos metu nuo 1968 spalio 1 iki 1973 birželio 30 pajamų turėta 74,407.31 dol., išlaidų — 26,789.62 dol. Kasoj liko 47,617.69 dol. Didžiausi pajamų šaltiniai — konstituciniai įnašai 3908.05, Lietuvių Fondo parama 3500 dol., likutis iš PL antro jaunimo kongreso finansų komisijos 40,931.66 dol.

Penktadienio popietėj buvo pramatytas simpoziumas: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždaviniai ir veikla". Simpoziumo moderatorium buvo parinktas Antanas Rinkūnas iš Toronto, PLB Švietimo Tarybos pirmininkas. Kiti simpoziumo dalyviai: dr. V. Doniela — Australija, V. Kleiza — JAV, dr. P. Lukoševičius — Kanada, inž. J. K. Valiūnas — Vokietija, inž. A. Rugienius — JAV (Konstitucijų komisijos atstovas), kun. A. Saulaitis, S.J., — Brazilija, inž. V. Venckus — Venecuela.

Moderatorius iš anksto buvo paruošęs ir Tėviškės Žiburiuose išspausdinęs pristatymo tekstą. Simpoziumui skiriama medžiaga buvo suskirstyta į 4 klausimus: Kokie pagerinimai reikalingi Bendruomenės organizacinėje struktūroje, kad ateities veikla būtų praplėsta ir suaktyvinta? Jaunimo vieta lietuviškoje veikloje ir Bendruomenėje. Kaip patobulinti veiklos derinimą tarp atskirų Bendruomenės organų, o taip pat Bendruomenės ir kitų veiksnių? Bendruomenės finansai.

Pasisakius visiem simpoziumo dalyviam, išklausyta ir seimo dalyvių nuomonės. Svarstyta LB nario sąvoka, paliečiant ir mišrių šeimų narius. Įvairiuose kraštuose laikomasi kiek skirtingos nuomonės. Bandyta rasti vienijanti išvada.

Antrą simpoziumo dalį svarstant, plačiau pasisakyta jaunimo

(nukelta į 12 psl.)

Dalis PLB seimo dalyvių rugpiūčio 30 priėmime Lietuvos pasiuntinybėj. Iš k.: J. Urbonas, St. Lozoraitis, Jr., St. Bačkaitis, A. Barzdukienė, V. Pažiūra, St. Barzdukas, D. Vaitkevičiūtė, M. Lenkauskienė, dr. J. Genys, L. Skripkutė, dr. E. Lenkauskas, dr. J. K. Valiūnas, O. Kajeckienė, J. Čekanauskienė, Lietuvos atstovas J. Kajeckas.

Savaitės įvykiai VIII.27 — IX.3

Gamtos katastrofos ir nelaimės. Meksikoje rugp. 28 nuo žemės drebėjimo ir liūčių žuvo 527, sužeistų 4,000. Meksikos Mieste teko pribaigti griauti 10,000 namų. Tai pats nuostolingiausias drebėjimas per 50 metų.

Kolumbijoje, rytinėje, prie Venezuelos sienos, rugp. 30 drebėjimas sugriovė eilę pastatų.

Pakistane nuo liūčių žuvo 300, evakuoti 155,000, namų sugriauta 260,000.

AMERIKOJE:

Politinę atmosferą pakaitino teisėjas Sirica. Rugp. 29 jis nusprendė: prezidentas Nixonas turįs duoti jam, teisėjui, pokalbio įrašus patikrinti; tada jis nuspręs, ar jie perduotini jury ar ne. Sprendimu patenkintas Ervin komitetas ir specialus tardytojas Cox. Nepatenkinti prezidento advokatai perkėlė bylą į apeliacinį teismą. Paskiau byla eis į vyr. teismą. Tai reikalaus ilgesnio laiko.

Nixonas ir Tito yra tarp kandidatų į Nobelio taikos premiją. O viso kandidatų yra 47.

SOVIETUOSE:

Amerikos spaudoje šalia Watergate daugiausia vietos skiriama įvykiam Sovietuose — disidentų persekiojimam.

Rugs. 1 Sovietų Sąjungoj paskelbtas teismo sprendimas Piotr P. Jakirui ir Viktor A. Krasinui — 3 metai kalėjimo ir 3 metai po to ištrėmimo. Bausmė esanti "maža", nes abu prisipažinę buvę apmokami agentai, dirbę rusų emigrantų organizacijai N.T.S. (solidaristam). Organizacijos centrai yra Paryžiuje ir Frankfurte.

Jakiras, 50 metų, buvo suimtas 1972 birželio mėn., Krasinas, 44 m., rugsėjo mėn. Jakiras, jau anksčiau buvęs koncentracijos lagery, iš anksto įspėjęs draugus: jis nepakels tardymo ir išpažins viską, ko tik iš jo reikalaus. Į teismą užsienio žurnalistai nebuvo įleisti.

Solženitsino ir Sacharovo likimas. Nobelio laureatas ir Sovietų hidrogeninės bombos tėvas akademikas Sacharovas dar nesuimti, bet jie tardomi ir persekiojami. Solženitsinas užbėgo KGB už akių. Užsienio žurnalistam pareiškė, kad jis gauna grasinamų laiškų; tie laiškai esą KGB agentų siųsti. Jeigu jis bus rastas negyvas, tai šimtu procentų turės būti aišku, kad tai padaryta KGB ar jos įsakymu.

Prieš Sacharovą vartojama kita taktika. Kai jis įspėjo Vakarus, jog detente be Sovietų Sąjungos sudemokratinimo veda į Vakarų savižudybę, partija pasirūpino organizuoti akademikų, rašytojų, muzikų pareiškimus, kad Sacharovas būtų išmestas iš akademikų.

Sovietų reikalavimai, kad Amerikos Balsas ir kiti radijai nutiltų.

Amerikos spaudai reikalaujant, kad detente atmosferoje būtų leidžiama piliečiam keistis idėjom ir informacija, Sovietų atsakymas griežtas: Vakarų "ideologinei subversijai" kelias bus užkirstas. Sustiprino ne tik Free Europe, Liberty radijų, bet ir Amerikos Balso rusiškų, ukrainietiškų siuntų trukdymą. Rugsėjo 3 jau ir vyriausybės vardu protestuota, kam Amerikos Balsas perduoda Sacharovo pareiškimus. Tai esą priešinga detente dvasiai.

Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatijos šefas, rugsėjo 5 mini 75 metų amžiaus sukaktį. Nuotraukoje jubiliatas Darbininko redakcijoj, kai prieš penkerius metus lankėsi New Yorke, trečio PLB seimo proga.

Italijoje, Neapolio, Romos, Bari ir kituose miestuose aliarmas dėl choleros. Šimtai susirgusių, dešimtys tūkstančių skiepijami. Choleros susirgimų esą ir Švedijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Turistai cholerą atnešę iš šiaurinės Afrikos.

NAUJA PLB VADOVYBĖ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu Washington, D.C., rugsėjo 2 išrinkta nauji PLB organai.

Mandatų komisiją sudarė inž. J. K. Valiūnas (Vokietija), B. Sakalas (Kanada) ir K. Jankūnas (JAV). Seime dalyvavo 90 atstovų.

PLB valdybon išstatyta 21 kandidatas.

Rezultatai pagal balsų skaičių: J. Kavaliūnas 58, B. Nainys 55, R. Kasperas 49, J. Šlajus 45, kun. J. Borevičius 43, K. Dočkus 43, St. Džiugas 42, prel. J. Balkūnas 41, dr. K. Bobelis 34, dr. J. K. Valiūnas 31, dr. J. Genys 25, kun. A. Trakis 22, J. Jasaitytė 18, dr. P. Vileišis 18, dr. H. Brazaitis 17, dr. A. Nasvytis 16, J. Jasaitis 15, J. Simanavičius 13, dr. J. Balys 8, J. Kapočius 7, A. Kučys 4. Valdybon išrinkti pirmieji 7.

Į PLB garbės teismą išrinkti: Edv. Sudikas, A. Rinkūnas, A. Kuolas, B. Sakalas, kun. A. Žilinskas. Kandidatai: dr. S. Čepas, dr. P. Lukoševičius. Visi iš Kanados.

Į revizijos komisiją išrinkti: dr. K. Ambrozaitis, T. Blinstrubas, inž. V. Kamantas, V. Kleiza, dr. E. Lenkauskas.

Nominacijų komisijai pasiūlius, seimas vieningai išrinko Stasį Barzduką PLB garbės pirmininku.

LIETUVIŲ KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA NR. 3

MOKYTOJOS O. BRILIENĖS PERSEKIOJIMAS 2

(Prasidėjo nuo nuotraukos):

1969 m. spalio mėn. į Vilkaviškio vid. m-los mokytojos Karušauskienės rankas atsitiktinai pakliuvo mokyt. O. Brilienės vaikų Pirmosios Komunijos nuotraukos. Kerušauskienė jas parodė mokyklos direktoriui Čekanavičiui. Tuojau buvo sušauktas uždaras mokyklos partinių susirinkimas, po kurio mokytojai Brilienei įsakyta parašyt pasiaiškinimą. Mokytoja patvirtino, kad čia yra jų šeimos nuotraukos, ir, remdamasi Lenino mintimis, pasiūlė nesikišti į jų šeimos vidaus gyvenimą. Prasidėjo šantažavimas: kasdieninis švaros tikrinimas mokytojos Brilienės klasėje ir kaip ji praveda pamokas. Tikrintojams viskas atrodė labai blogai, nors iki šiol mokyt. Brilienė neturėjo nė vieno papeikimo.

("Tiki ar ne?"):

Vieną dieną suruošiamas svarstymas.

— Tai kaip tu, Briliene, tiki ar ne? — paklausė direktorius.

— Taip, aš tikiu, — ramiai atsakė paklaustoji.

Komisijos nariai pradėjo aiškinti, kad baigus aukštąjį mokslą tikėti į Dievą netinka, kad reikia apleisti mokyklą, jei neatsisakoma tikėjimo ir t.t. Mokytoją gąsdino, kad ji bus svarstoma švietimo skyriuje, prieš visus rajono mokytojus ir pan.

— Viešai mokytojai išpažinti tikėjimą tai baisus dalykas, — kalbėjo direktorius.

— Kaip yra žema mokytojai, 21 metus išdirbusiai mokykloje, būti tikinčiai! Kur sąžinė?! — norėdama įsiteikti direktoriui kalbėjo mokyt. Blažaitienė.

Mokytoją Brilienę stengėsi suniekinti:

— Tai ką, tu tiki ir į pomirtinį gyvenimą? . .

Mokytojai labai pasipiktino mokyt Kerušauskienės elgesiu, kad ji išdavė nuotraukas, bet po direktoriaus apibarimo, kad jie esą "nesąmoningi", nuotaikos pradėjo keistis.

Nuotraukos buvo sugrąžintos po to, kai mokyt. Brilienė parašė skundą į TSRS Švietimo Ministeriją.

(Ekstra susirinkimas):

1970 m. gegužės mėnesį sušaukiamas mokytojų ekstra susirinkimas, kuriame bus svarstomas mokyt. Brilienės elgesys.

— Aš visą laiką buvau ir esu giliai tikinti. Einu į bažnyčią, nes tai mano pareiga. Aš visada eidavau į bažnyčią, tik slaptai. Dabar man nėra ko slapstytis, nes šis klausimas visiems žinomas, — kalbėjo susirinkime mokyt. Brilienė.

Mokytojai savo pasisakymuose pabrėždavo, kad mokyt. Brilienė yra gera kaip mokytoja ir kaip žmogus, tik dėl savo tikėjimo netinkanti pedagogo darbui. Po susirinkimo kai kurios mokytojos atsiprašė mokyt. Brilienę. Buvo aišku — daugelis kalbėjo baimės įtakoje, priversti. Susirinkimo pabaigoje direktorius pasiūlė balsuoti, kad mokyt. Brilienė netinkanti pedagoginiam darbui. Kelios mokytojos nebalsavo, ir už tai direktorius jas skaudžiai apibarė.

(Svarsto profsąjunga):

1970 m. birželio mėn. mokyklos profsąjungos vietos komiteto posėdyje buvo svarstomas mokyt. Brilienės likimas. Pirmininkas Girdauskas perskaitė Vilkaviškio rajono švietimo skyriaus vedėjo raštą, kuriame profsąjungos vietos komitetą prašo pritarti mokyt. Brilienės atleidimui iš darbo. Visi dalyviai pasisakė, kad tikinti mokyt. Brilienė mokykloje dirbti negalinti. Ji paaiškino: "Svarstydami mane dėl įsitikinimų, jūs pažeidžiate tarybinius įstatymus". Į tai direktorius atsakė, kad ji, tikėdama Dievą, įžeidžia savo kolegas mokytojus-komunistus, kad nepritaučia tarybinei santvarkai. Be to, apgailestavo, kad mokyt. Brilienės vaikams baigus XI kl. reikės į charakteristikas įrašyti, kad jie tikintys. Siūlė kreiptis į rajono valdžią — ir būsianti įdarbinta. Baigdami nubalsavo mokyt. Brilienę atleisti iš darbo.

(Svarsto mokytojų konferencija):

Mokytojų konferencijoje, įvykusioje rugpjūčio mėnesį, propagandos skyriaus vedėjas Vyšniauskas, kalbėdamas ideologiniu klausimu, mokyt. Brilienę išvadino davatka ir priminė, kad jai ne vieta dirbti mokykloje. Direktorius kalbėjo apie apleistą ateistinį darbą mokykloje ir mokytojams įsakė perspėti mokinius, kad jie negali eiti paskui kryžių ir kunigą, nežiūrint kieno bebūtų laidotuvės. (Neseniai vieno studento ir kunigo Valaičio daug mokinių nešė gėles ir vainikus). Direktorius apibarė mokytojus, kad šitie, matydami mokinius nešančius gėles ir vainikus, neištraukė jų iš eisenos gretų. "Tikintieji visame rajone pakėlė galvas, o partija iš savo pusės visu griežtumu imsis darbo sutramdyti šį įsisiūbavimą", niršdamas kalbėjo direktorius.

(Kolegos nekolegiški):

Prasidėjus Brilienės persekiojimui, partiniai mokytojai viešai reiškė neapykantą: nekalbėjo su ja, atrodė, net pažiūrėti į jos pusę nenori. Mokytojai, kažkieno inspiruojami, nuolat siūlė Brilienei savo noru pakeisti darbą. Ypatingai jiems nepatiko viešas Brilių šeimos lankymasis į bažnyčią.

(Įsakymas atleisti iš darbo):

1970.IX.14 Vilkaviškio raj. švietimo skyrius įsako mokyt. Brilienę atleisti iš darbo. Direktorius maldauja niekur nesiskųsti, nes būsią dar blogiau.

Per paskutinę pamoką mokyt. Brilienė, atsisveikindama su mokiniais, jiems paaiškino, kad už tikėjimą yra atleidžiama iš darbo. Už šitai labai užpyko mokyklos vadovybė.

(Liaudies teisme):

Rugsėjo pabaigoje mokyt. Brilienė kreipėsi į rajono liaudies teismą, prašydama sugrąžinti ją į darbą. Spalio 14 d. įvyko teismas. Švietimo skyriaus vedėjas Šačkus teismui paaiškino, kad Brilienė tikinti, eina į bažnyčią, ir dar melagingai pridėjo, kad per paskutines pamokas mokinius mokiusi tikėti Dievą.

Brilienė patvirtino, kad tiki Dievą, lanko bažnyčią, tačiau šito tarybiniai įstatymai nedraudžia.

Prokuroras teigė, kad šitokios žemos moralės žmogus mokykloje dirbti negali.

Aplamai, teismas buvo daugiau ateistinė propaganda, o ne pastangos išsiaiškinti teisėtvarkos pažeidimą.

(Tėvai šaukiasi į Maskvą):

Mokinių tėvai, matydami nesiliaujantį mokytojos persekiojimą, kreipėsi į TSRS Generalinį prokurorą tokiu pareiškimu:

Tarybų Sąjungos Generaliniam prokuroriui Maskva
nuo Vilkaviškio Salomėjos Neries vid. m-los mokinių tėvų
LTSR, Vilkaviškis

Pareiškimas

Mokytoja Ona Brilienė mūsų vidurinėje mokykloje išdirbo daugelį metų. Mes visi ją pažinoje kaip gerą žmogų, mokytoją ir auklėtoją.

Šių metų rugsėjo 15 d. ji buvo atleista iš mokytojos pareigų. Vaikai iš mokyklos grįžo užverktomis akimis. Sužinojome, kad mokyt. O. Brilienė yra atleista iš darbo dėl jos religinių įsitikinimų. Mes, Vilkaviškio vidurinės mokyklos mokinių tėvai, šituo esame smarkiai įžeisti. Nejaugi Tarybų Sąjungoje, kurios Konstitucijos 124 straipsnis kiekvienam piliečiui garantuoja sąžinės laisvę, dar ir dabar vykstą persekiojimas dėl asmeninių religinių įsitikinimų, net neatsižvelgiant į tai, kad mokytoja yra su aukštuoju pedagoginiu išsilavinimu ir sėkmingai mokytojavo virš 20 metų!

Mes prašom Jus šį apgailėtiną įvykį išaiškinti ir mūsų didžiai gerbiamą mokytoją O. Brilienę sugrąžinti į mokyklą.

1970 m. spalio 15 d.
Vilkaviškis.

Šį pareiškimą pasirašė 46 tėvai.

(Aukščiausiajame teisme — mokytojos Brilienės pareiškimas):

1970.XI.10 įvyko aukščiausiojo teismo posėdis. Mokytojai Brilienei neleido perskaityti savo kalbos; tada ji paprašė, kad parašyta kalba būtų įsegta į bylą.

(nukelta į 4 psl.)

KETVIRTAS PLB SEIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

— PL jaunimo sąjungos reikalu. Išreikštas pasitikėjimas jaunimu, o taip pat pageidavimas, kad jis neatstumtų konkrečių uždavinių. Užteks darbo Bendruomenėj ir vyresniesiem ir jaunesniesiem.

Simpoziumo pirmosios dvi dalys užėmė visą simpoziumui skirtą laiką. Trečia ir ketvirta dalys liko nesvarstytos, nes iki vakarienės turėjo pasisakyti atskirų kraštų atstovai, apibūdindami atskiruose kraštuose veikiančius lietuvius.

Atskirų kraštų lietuvių veiklą apibūdino: dr. A. Mauragis — Australijos, kun. P. Gavėnas — Brazilijos, S. Kasparas — D. Britanijos, Z. Juknevičius — Argentinos, V. Volertas — JAV, inž. E. Čiuplinskas — Kanados, kun. M. Tamošiūnas — Kolumbijos, Butkienė — N. Zelandijos, O. Bačkienė — Prancūzijos, inž. V. Venckus — Venecuelos, J. Lukošius — Vokietijos, Z. Jūras — D. Britanijos Lietuvių Sąjungos.

Ne vieno krašto atstovas išreiškė pasitenkinimą JAV lietuvių kultūrininkų ir menininkų apsilankymu. Išreikšta jiem padėka. Tautinių šokių grupių, solistų, ansamblių apsilankymas sudarydavo ne vien tik trumpalaikę atvangą, bet taip pat palikdavo ir išliekančių pasekmių. Būtų idealu, kad tokios išvykos būtų įmanoma suorganizuoti dažniau. Pageidautina, kad atsirastų bendruomeniškai lietuviškai susipratusių asmenų, kurie iš JAV nuvykę į kitus kraštus padėtų ruošti jaunimo vadovus atskiruose kraštuose.

Įvairių kraštų atstovų pranešimai iš anksto buvo atsiųsti raštu ir išspausdinti seimo leidiny. Čia buvo tik papildomos jų mintys, gi diskusijose išryškėjo ir daugiau nuomonių.

(Bus daugiau)

Amerikos Liet. Kat. Moterų Sąjungos 35-tasis seimas seselių vienuolyne Putname, Conn., rugpiūčio 22-23.

UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
Į LIETUVĄ
SPECIALŪS
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota,
greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.80 dol. **Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.**

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBŪS
AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101 $3812.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103 $4365.00
ZHIGULI VAZ 2102 Station Wagon $4195.50
Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE $3862.00
MOSKVITCH 408 IE $3551.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 $2435.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartamentai
Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio

Šioje prekyboje mes turime 24 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klijentų!

SPARTA — Rašomos mašinėles įv. kalbomis, radio, spalv. TV, computeriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pigus patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — **SUPERIOR PIECE GOODS CORP.** 194 ORCHARD ST. New York, N. Y 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitėj.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.
Gėlės įvairiom progom
Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

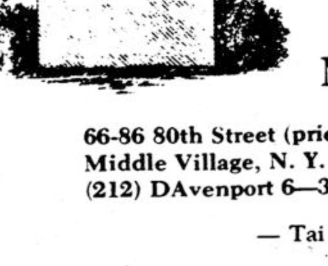

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:
LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:
INDIVIDAMS
(ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
ŠEIMOMS

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina $8.00 — Subscription per year $8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuviškoji mokykla kviečia

Rugsėjo 8 beveik visose lituanistinėse mokyklose prasideda nauji mokslo metai. Vėl prie mokyklų bus didelis judėjimas. Atvažiuoja tėvai, atveža vaikus. Vaikai nueina į klases, o tėvai vyksta ūkio reikalais į krautuves, pas gimines, artimuosius. Pamokom pasibaigus, vėl jie pasiima vaikus ir grįžta į savo namus.

Leisdami vaikus į lietuvišką mokyklą, tėvai parodo tikrai didelį entuziazmą ir pasiaukojimą. Kiek reikia ištvermės važiuoti ir važiuoti. Kartais ir sninga, lyja. Jie vistiek atvažiuoja. Yra tokių, kurie net 40 mylių veža vaikus į mokyklą. Ar tai negražu, ar nežavu! Tik tokiu būdu statoma ir ugdoma sveika, sąmoninga lietuviška bendruomenė. Lietuviškoji mokykla šalia šeimos yra ir viena iš svarbiausiųjų lietuviškumo ugdytoja.

Bet kiekvienoje apylinkėje yra tėvų, kurie atsisako vaikus leisti į lietuvišką mokyklą. Ir kodėl? Vieniem ta mokykla per toli, sunku nuvažiuoti. Kiti sako: kas iš to lietuviško mokslo, kam jis reikalingas. Vaikas ar šiaip ar taip nueis į amerikonišką visuomenę ir į ją įsijungs.

Keista net, kad yra tokių tėvų, kurie patys buvo mokytojai, veikėjai, judėję organizacijose, bet staiga pasitraukė į nežinią ir savo vaikų neleidžia į mokyklą. Ir vieni ir kiti skriaudžia savo vaikus, atima galimybę susipažinti su tėvų ir protėvių kraštų, sena kalba, sena kultūra. Mokslas juk yra turtas, kurio nereikia saugoti, kurį nuolat su savimi nešiojies. Argi tokio turto tėvai pagaili savo vaikam?

Rudenį mokyklos varpelis suskamba ir visus sukviečia į darbą. Tegu tą varpelį išgirsta ne tik tie, kurie yra mokyklos kieme, bet ir kiti, kurie savo vaikų neleidžia į mokyklą.

Kokios bebūtų sąlygos, geros ar blogos, — nesvarbu, — vistiek reikia leisti į mokyklą, tą mokyklą statyti, remti ir palaikyti. Tai yra visų mūsų pareiga! Kiekviena mokykla turi savo entuziastus rėmėjus, kurie daugiausia tai mokyklai triūsia ir duoda. Tegu tie entuziastai imasi iniciatyvos paskambinti, paraginti tuos, kurie vienokiu ar kitokiu būdu neleidžia savo vaikų į mokyklą. Gal kartais yra kokios priežastys, gal galima pagelbėti.

Mokykla turi rūpėti visiem, ne tik mokytojam, tėvų komitetui. Pirmiausia ja turi rūpintis vietos Lietuvių Bendruomenės apylinkės ar apygardos valdybos. Tegu jos laiškais, telefonais, gyvu žodžiu paskatina ir paragina tėvus, kad leistų savo vaikus į lituanistinę mokyklą. Tik per mokyklą stipriname savo lietuvišką šeimą ir lietuvišką bendruomenę.

Rugsėjo 8

Kaip žinia, rugsėjo 8 yra bažnytinė šventė — tai švč. Mergelės Marijos Gimimas. Jau kuris metai, kaip rugsėjo 8 švenčiama ir lietuvių tautos šventė. Rugsėjo 8 buvo pramatyta Vytauto Didžiojo karūnacijo diena. Ir ši šventė prigijo maždaug nuo Vytauto Didžiojo metų, nuo 1930.

Ši diena buvo skirta ne tik Vytautui Didžiajam, bet apskritai ir visai senajai Lietuvai prisiminti. Sena mūsų tauta, sena buvo ir jos valstybė. Tad visai prasminga, kad skiriama diena tai senajai valstybei pagerbti, iš jos pasimokyti.

Čia daug kas tą šventę užmiršo. Buvo tokių, kurie net pajuokė: kam to reikia, juk ir taip daug turime tautinių švenčių. Bet pagalvokime, ar tikrai daug tų lietuviškų švenčių? Vasario 16, kariuomenės šventė. O kas daugiau? Tad nesigąsdinkime, jei rugsėjo 8 prisiminsime vis mūsų garbingą ir didelę praeitį, pagerbsime tuos, kurie Lietuvą statė ir kūrė. Švęskime ją kaip kam patogiau, nukeldami į vėlesnes datas, bet — neužmirškime! (**p.j.**)

LIETUVIŠKŲ PROBLEMŲ SVARSTYMAS, DISKUTAVIMAS, IŠVADOS

Iš Lietuvių Fronto Bičiulių politinių studijų savaitės

"Šioje LFB studijų savaitėj pažiūrėsime atviromis akimis, atvirais protais ir atviromis širdimis į pačius aktualiuosius ir gyvuosius Lietuvos laisvinimo darbo klausimus bei problemas ir bandysime rasti atsakymus bei sprendimus". Šiais žodžiais Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžio vyr. tarybos narys ir centro valdybos pirmininkas Leonardas Valiukas atidarė JAV ir Kanados tradicinę poilsio ir studijų savaitę, įvykusią 1973 rugpiūčio 5-12 Dainavos stovykloj.

Gausi dalyviais, turtinga savo programa

Poilsio ir studijų savaitės dalyviai ir svečiai kalbėjo, kad ar iš viso kada nors praeityje frontininkai esą turėję tokią gausią dalyviais savo metinę šventę: pranešimuose, simpoziumuose bei diskusijose, ypač savaitgaly, Dainavos stovyklos salė būdavo beveik perpildyta, užbaigtuvių programoj (literatūros ir dainos vakare) ir po jos gegužinėj dalyvavo apie 250 asmenų. Studijų savaitės programoj dalyvavo rekordinis skaičius dalyvių — 24 (pašnekesiam įvadų padarytojai, aktualiais klausimais pranešėjai, simpoziumų pagrindiniai dalyviai). Iš jų 15 buvo LFB sąjūdžio nariai, kiti 9 — ne frontininkai; visi akademikai — baigę aukštąjį mokslą Lietuvoj ar tremty. Nestokota ir atstovų iš jaunimo darbuotojų gretų — jų buvo 6 (neseniai baigę kolegijas ar universitetus). Nepamiršta buvo ir Kanada: iš ten programoj dalyvavo 3 (pora iš jų buvo jaunimo darbuotojai).

Europos saugumo konferencija ir PLB kongresas — tikrai aktualūs ir svarbūs klausimai; jiem buvo skirtas visas galimas dėmesys. Tais klausimais kalbėjo PLB valdybos pirm. St. Barzdukas ir JAV-bių LB tarybos politinės komisijos pirm. dr. P. Vileišis, lietuvių delegacijos Helsinkyje narys. Studijų savaitgalis buvo skirtas trim simpoziumam temomis: 1. "Bendravimas su komunistų pavergtu kraštu" (pagrindiniai simpoziumo dalyviai: A. Kairys, dr. K. Pemkus, P. A. Raulinaitis ir dr. A. Razma; moderatorius — J. Kojelis); 2. "Jaunimo paruošimas Lietuvos laisvinimo darbui ir jo įjungimas į tą žygį" (simpoziumo pagrindiniai dalyviai: L. Nainytė-Garbonkienė, M. Lenkauskienė, V. Narutis, A. Puteris, L. Švėgždaitė ir A. Zaparackas; moderatorius — L. Valiukas); ir 3. "Lietuvos laisvinimo darbo racionalizavimas" (simpoziumo pagrindiniai dalyviai: J. Kojelis, B. Nainys, kun. K. Pugevičius ir Aušra Zerr; moderatorius — L. Valiukas). Nepamiršta buvo ir sąjūdžio organizaciniai vidaus klausimai: buvo pravestas pašnekesys (įvadą padarė — dr. Ad. Damušis ir L. Valiukas) ir turėtas simpoziumas (jo pagrindiniai dalyviai: A. Kulnys, dr. Č. Kuras, dr. V. Majauskas ir P. A. Raulinaitis; moderatorius — L. Valiukas). Reformų lietuvių gyvenime ir veikloje klausimu kalbėjo L. Valiukas. Savaitės kapelionas kun. V. Dabušis pravedė pašnekesį tema: "Pasaulėčio vaidmuo Bažnyčios gyvenime šiandien". Sveikinimo kalbas pasakė LFB vyr. tarybos prezidiumo pirm. dr. P. Kisielius ir Altos valdybos pirm. dr. K. Bobelis.

Siūlymai ir išvados pagrindiniais klausimais

Simpoziumų pagrindiniai dalyviai, pranešėjai, pašnekesiam įvadų padarytojai ir diskusijų dalyviai kietai reiškė savo nusistatymus bei nuomones, bet principiniuose klausimuose sutarė. Frontininkuose skalė nusistatymuose bei nuomonių skirtumuose pagrindiniais mūsų klausimais yra didelė. Jei studijų savaitės pradžioje buvo galima pastebėti kiek trinties dalyvių tarpe vienu ar kitu klausimu, tai to tikrai nesimatė ir nebebuvo jaučiama, kai bičiuliai ir "bičiulių bičiuliai" sakė vieni kitiems sudiev.

Siūlymai ir išvados aktualiais studijų savaitėj svarstytais klausimais buvo šios:

Bendravimas su komunistų pavergtu kraštu

Simpoziumo pagrindiniai dalyviai ir dalyvavusieji tuo klausimu diskusijose kvietė visus bičiulius ir kitus lietuvius laikytis Clevelande pagrindinių laisvinimo veiksnių sutartos bendravimo su okupuota Lietuva taktikos. Be to, bičiuliai ir kiti lietuviai buvo kviečiami ir raginami:

1. Nelankytis komunistų pavergtoj Lietuvoj asmeniui, jei jis aktyviai reiškiasi mūsų veiksniuose ar kitose pagrindinėse organizacijose;

2. Nelankytis komunistų pavergtoj Lietuvoj asmeniui, jei jis buvo užėmęs vadovaujantį postą nepriklausomoj Lietuvoj;

3. Nepritarti ir neremti organizuoto vaikų ar jaunimo siuntimo į pavergtą Lietuvą;

4. Nelankyti sovietų pareigūnų organizuojamų iš pavergtos Lietuvos atvykusių į laisvąjį pasaulį menininkų koncertų, rečitalių, parodų ir kt.;

5. Neruošti viešų priėmimų ir juose nesilankyti komunistų iš pavergtos Lietuvos į laisvąjį pasaulį pasiunčiamiem menininkam, kultūrininkam, mokslininkam ir kt.

Anot dr. K. Pemkaus, rezistentui lietuviui nereikią vykti į pavergtą Lietuvą "atsinaujinti", kaip kad vienas ar kitas iš lietuvių daręs.

Jaunimo paruošimas Lietuvos laisvinimo darbui ir jo įjungimas į tą žygį

Turbūt pirmą kartą jaunimo simpoziume ir po jo diskusijose buvo išvengta kaltinimų senesniem, ir priešingai — senesniųjų — jaunimui.

1. Konstatuota, kad labai mažas jaunimo (ir kartu senimo) procentas esąs pajėgus politinei veiklai ir kartu Lietuvos laisvinimo darbui;

2. LB, jaunimo organizacijos, lituanistinės mokyklos ir kiti pozityvieji junginiai turėtų skirti visą galimą dėmesį jaunimo paruošimui ir įvedimui į Lietuvos laisvinimo darbą;

3. Jaunimui studijuoti žurnalistiką, istoriją, politinius mokslus ir teisę ir vėliau veržtis į savo karštų visuomeninio ir politinio gyvenimo vairuotojų eiles ir tuo pačiu padėti pavergtam kraštui sutrumpinti vergijos dienas;

4. Suformuoti LB-nei stiprias ir veiklias visuomeninių reikalų komisijas ir į jas įtraukti kiek galima daugiau jaunimo darbuotojų;

5. Skirti žymiai daugiau dėmesio jaunimo stovyklose darbuotojų paruošimui Lietuvos laisvinimo darbui;

6. Daugiau kooperacijos tarp jaunimo darbuotojų ir senesniosios kartos veikėjų.

Lietuvos laisvinimo darbo racionalizavimas

1. Vlikas (kaip vykdomasis komitetas) ir PLB (kaip parlamentarinė veiksnio dalis) turėtų vadovauti Lietuvos laisvinimo darbui;

2. Alta turėtų įsilieti (pasilikdama savąjį vardą) į JAV-bių LB-nę, tapdama jos politine komisija;

3. Visi veiksniai suformuoja bendrą darbų planavimo komisiją ir bendrą finansų fondą; visi Lietuvos laisvinimo darbai finansuojami vyr. vadovybės;

4. Suformuoti bendrą baltiečių informacijos centrą ir jam vadovauti kviesti to darbo specialistus;

5. Megzti keleriopai daugiau ryšių su savo kraštų visuomeninio ir politinio gyvenimo vairuo-

(nukelta į 4 psl.)

Lietuvių Fronto Bičiulių JAV-bių ir Kanados poilsio ir studijų savaitės dalyvių dalis. Savaitė buvo rugpiūčio 5-12. Nuotr. Jono Urbono

ŽUVĖDROS IR ŽMONĖS ANT UOLŲ

Dienos atostogų krašte Kennebunkporte

PAULIUS JURKUS

4.

Ir išvažiavo Stasys ir Alė Santvarai. Išvažiuodami kažką žmonės pasiima, ir likusiam darosi vieniša ir net tuščia. Išvažiuojantieji pasiima dienos rutiną, savaičių ritmą, tvarką ir tave palieka prieš nežinomybę: ką darysi, ką surasi?

Grįžtame į sodybą. Čia viskas jau pasidarė sava. Visi jaučiamės lyg kokio dvaro bendra dalis. Nuo svetimų, nelietuviškų pasaulių mus sergsti stora akmenų tvora ir aukštos eglės. Kai čia įvažiuoji, visada pasidaro linksmiau. Jau sugrįžai.

Šiandie šeštadienis. Tai svarbi kurorto diena. Štai žmonės neša lagaminus ir meškeres ir krauna į mašiną. Mašina išsistumia iš savo vietos ir aikštėje apsisuka. Tada pro atvirus langus mojuoja mum bent kelios rankos. Jie baigė vasarą ir išvažiuoja. Mes gi liekame. Mes sustojame ties pušim.

Gražuolė pušis

Toji pušis yra prie pastato kampo ir prie tako, kur einama į valgyklą. Pušis tai tikra gražuolė ir pilna visokiausių minčių. Ji ne eilinė pušelė, bet kažkokia rinktinė, nes laiko šakas aukštai iškėlusi. Ir tos šakos išdidžiai raitosi, šakojasi, pavirsta į visą spyglių kepuraitę. Medžio siluetas toks patraukiantis, kad visada į ją pažvelgti ir pagalvoji: ir kas tu esi, ką tu mąstai? Ji taip palengvėliai ošia, lyg skaito kažką, lyg pasakoja.

Kadaise, kai šią pušelę pasodino, čia buvo kitaip. Ji buvo aikštės pakraštyje, skirta pasigėrėti turtingųjų ponų svečiam, kai jie čia golfą loš ar jodinės arkliais trimituodami ir medžioklinius šunis vaikydami. Pušelė užaugo, ir daug pasikeitė. Kaip toje legendoje — jos savininkai paliko ją našlaitę aikštės pakraštyje. Ir tada ji susipurtė, palingavo spyglius lyg netikėdama. Tada atėjo kiti, ir ji pirmą kartą išgirdo jai nesuprantamą kalbą. Tai buvo lietuviai vienuoliai, į šią aikštę atnešę lietuvišką kalbą ir lietuvių papročius. Ir nuo tada pušis užmiršo, kad yra anglų kalba. Ji gal atsimena kokį vieną kitą nesudėtingą anekdotą. Dabar čia visi lietuviškai kalba, dainuoja ir rengiasi. Ir jau dvidešimt penkeri metai, kaip ji girdi tą kalbą ir turi lietuvius šeimininkus.

Kai statė gimnaziją, visi architektai ir statytojai mandagiai vaikščiojo aplink pušį. nepalietė jos nei didieji kranai, kurie rausia žemę. Pušis tik stebėjosi, kas čia bus. Ir išaugo namai — gimnazijos pastatas. Ir linksmi berniukai lakstė kieme. Bet taip nutiko, kad tie žmonės, norėdami padaryti lygų privažiavimą prie gimnazijos, supylė čia žemes. Užpylė nemaža ir ant pušies kamieno. Jos šaknis giliai paslėpė po žemėmis, jos gražųjį liemenį sumažino.

Ir pušis liko nepatenkinta. Ji nustojo savo grožio ir savo entuziazmo. Įsižiūrėk į jos spyglius, ten rasi šakelių, kurios nutarė nuvysti.

Jos viršūnės spalva kadaise buvo kita — tamsesnė, žalesnė. Dabar lyg būtų saulė perkaitinusi — spalva keičiasi į rudumą.

Žievė jos stora, suskeldėjusi. Per ją nuvarvėję sakai. Paglostai tuos randus, tą didelį ir vienišą ir drauge bičiulišką medį. Paglostai ir sakai: geroji pušie, tik nepavark, išlaikyk savo aukštumą ir savo grožį. Štai tavo žieve eina skruzdėlėlės, jos apžiūri kiekviena šakelę ir nurenka tavo priešus, kad tu žaliuotum mum, varganiem žmoneliam. Mes tiek maža teturime, kaip tu mūsų nedžiuginsi? Laikykis ir žaliuok! Prie tavo kojų stovi žmonės. Jie nėra pikti. Jie net draugiški tau. Tai atsimink ir žaliuok!

Prie tos pušies atovėti visada malonu. Savaime čia sustoja žingsniai ir susidaro ratelis. Po pietų grįždami čia sustoja ir šnekučiuojasi. Stoviniuoja ir pavakarėje, kai į kiemą atvažiuoja nauji žmonės. Reikia juos pasitikti, nužvelgti, kas jie tokie, ką jie atvežė. Ir tiek daug naujų išsikrauna.

Stasys Santvaras sakydavo, kad mūsų tauta didelė, nes daug vasarotojų jis nepažįsta. Man atrodė kitaip, — aš daug jų pažinau. Vieni sutinkami tik čia, pajūryje. Kitus prisimeni, kad kažkur sutikai, bet kur — neatspėji. Ir jų pavardės užsimiršo. Bet — nesivargini dėl to. Čia atostogų kraštas. Visų vistiek nepažinsi, visų neatsiminsi. Prisimeni tik tuos, kurie buvo toje pačioje draugystėje, kurie dalyvavo tuose pačiuose žaidimuose ar iškylose.

Štai ateina daktaras

Bestovėdamas prie tos pušies, pamatai, kaip ateina aukštas ponas, truputį palinkęs, trumpom sportinėm kelnaitėm, kairiąja ranka mosuodamas. Jis eina ne vienas. Dviese jiedu eina ir kalba. Tai dr. Juozas Vydas, pilnas pasakojimų, pilnas neišsenkamų istorijų.

Jis yra šios valstybės, Maino, gyventojas. Gyvena kažkur atokiau nuo jūros, dirba ligoninėje, buvo bene psichiatrijos skyriaus vedėjas. Dabar, kaip supratau iš pasakojimų, bus keliamas į kitą skyrių.

Daktaras yra kilęs iš Suvalkijos, mokėsi Kaune ir užsienyje, buvo kariuomenės gydytojas, dirbo Karo ligoninėje Kaune, vėliau medicinos fakultete Vilniuje. Jis daug važinėjęs, daug matęs ir turi aštrią atmintį — atsimena reljefingai iki smulkmenų savo gyvenimo nuotykius, kalba intryguojančiai, logiškai. Daug kuo jis domisi. Mėgsta ir literatūrą ir apie ją įdomiai kalba ir svarsto. Žiūrėk, su Santvaru ir porina istorijas kavinaitėje, ar ant suolo po eglaitėmis. Kartais jis įtraukia į pokalbį kitus, rečiau sutiktus, ir su jais prasėdi valandėlę kur nors šešėlyje.

Jis labai mėgsta maudytis. Tai tikras vandens žmogus. Keliasi ankstų rytą, prieš septynias. Kai kiti dar miega, jis jau drožia į maudymosi baseiną. Čia jam neužtenka pavilgyti kojas. Jis ilgai ir patvariai plaukioja. Prieš pietus vėl vaikšto aukštas ir lieknas, ieškodamas vietos kur įsikurti. Ir vėl maudosi, plaukioja. Tas pats ir popiet. Ilgai išbūna vandenyje ir su ištverme plaukioja. Išlipęs iš vandens, tuoj sudeda kokį sąmojų, kokią linksmą istoriją.

Liepos 16, pirmadienio vakarą, bibliotekos salėje jis skaitė paskaitė apie cukrinę ligą — diabetą, žmones supažindindamas su ligos simptomais ir gydymo būdais.

Ponia Vydienė yra tylismoteris. Ji kalba santūriai ir plonu aukštu balsu. Ji labai rūpestingai prižiūri plaukus. Čia pajūris, čia vasara, bet jos plaukai visada lygiai sušukuoti, sudėti. Iškėlus galvą, apsaugojusi plastikos gaubtais, ji žengia į vandenį, atiduodama visą pagarbą plaukam.

Jie čia atvažiuoja kasmet pailsėti, pasimaudyti jūros vandenyje, pavaikščioti pušyne. Išvykus Santvaram, ir jie greit pasikrovė savo gražią mašiną, kuri stovėjo ties pušim, ir atsisveikino su tais pačiais linkėjimais: iki pasimatymo kitais metais!

Ir išvažiuoja jie, ir štai girdžiu kieme naujus pažįstamus balsus! Sveiki, atvykę!

(Bus daugiau)

MOKYTOJOS O. BRILIENĖS PERSEKIOJIMAS

(atkelta iš 2 psl.)

Kalbos pradžioje mokyt. Brilienė išdėsto įvykių eigą, kaip buvo paimtos nuotraukos, kaip ji kreipėsi į TSRS Švietimo Ministeriją dėl religinio persekiojimo ir kaip toliau buvo persekiojama.

"Tarybiniai įstatymai, — rašoma kalboje, — garantuoja TSRS piliečiams visišką sąžinės laisvę, tuo pačiu ir religijos išpažinimo laisvę. LTSR Baudžiamasis kodeksas net numato sankcijas tiems, kas bandytų šias laisves apriboti. Sąžinės gynimo klausimu pasisakyta ir spaudoje. 1970.VII.10 "Tiesoje" Nr. 158 straipsnyje "Už visišką sąžinės laisvę" doc. J. Aničas rašo: "Šiandien Tarybų Lietuvoje visiškai susiformavo sąžinės laisvė, apimanti piliečių teisę ... išpažinti bet kurią religiją, netrukdomai atlikinėti religines apeigas".

V. Niunka žurnalo "Mokslas ir gyvenimas" 1966 m. 9 nr. straipsnyje "Marksistų ir katalikų dialogas" rašė: "1938 m. vasario 4 d. laiške-atsišaukime LKP CK skelbė: "Nors mes nieko bendro neturime su bet kuria religija, bet mes esame sąžinės laisvės šalininkai ir kovojame prieš bet kurį tikėjimo persekiojimą". Šis principinis teiginys vėliau, paskelbus Lietuvoje tarybinę santvarką, buvo įteisintas tarybinėje Konstitucijoje ir kituose įstatymuose, siekiant visiškai ir galutinai užkirsti kelią bet kuriems mėginimams vienu ar kitu būdu diskriminuoti tikinčiuosius. Neseniai LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas išaiškino, kad yra laikytina įstatymų pažeidimu, užtraukiančiu baudžiamąją atsakomybę, tokie veiksmai kaip atsisakymas priimti piliečius į darbą arba į mokymo įstaigas, atėmimas iš piliečių įstatymu numatytų lengvatų ir primenybių, t. p. kitokie piliečių teisių apribojimai daromi priklausomai nuo jų pažiūros į religiją.

J. Aničo ir J. Rimaičio knygelėje "Tarybiniai įstatymai apie relig. kultus ir sąžinės laisvę" (Vilnius, 1970 m.) 37 p. rašoma: "Tikėjimo laisvė suprantama kaip kiekvieno piliečio teisė nekliudomai išpažinti bet kurią religiją ir keisti religinius įsitikinimus, laisvė atlikinėti religinius kultus". Toliau 54 psl. rašo: "...sąžinės laisvė būtinai apima ir religinių kultų atlikimo laisvę, tikėjimo laisvę, bažnyčios veiklos laisvę, tenkina tikinčiųjų religinius poreikius".

Vilkaviškio liaudies švietimo skyriaus ir mokyklos vadovybės vienas persekiojimas manęs dėl religinių įsitikinimų nesiderino su tarybiniais įstatymais, trukdė man normaliai dirbti, kėlė nepasitikėjimą tarybiniais įstatymais.

Todėl aš 1970.VII.28 vėl kreipiausi į TSRS Švietimo ministeriją, prašydama dar kartą paveikti LTSR Švietimo Ministeriją, kad ji priverstų Vilkaviškio raj. liaudies švietimo skyrių ir mokyklos vadovybę laikytis tarybinių įstatymų ir kad liautųsi mane persekioję dėl tikėjimo ir religinių pareigų atlikimo. Tačiau TSRS Švietimo ministerija mano pareiškimą vėl nukreipė spręsti LTSR Švietimo ministerijai, iš kurios 1970.IX.24 (jau po to, kai buvau atleista iš darbo), gavau atsakymą, kad mano pareiškimas nepatenkintas.

1970.IX.15 buvau iškviesta į raj. liaudies švietimo skyrių, kur be jokio profsąjungos vietos komiteto ir VKK sprendimo buvau atleista iš darbo pagal DĮK 47 str. "c" punktą. Tačiau šį atleidimą laikau neteisėtu dviem požiūriais:

1. Atleisdamas mane be VKK sutikimo švietimo skyriaus vedėjas pažeidė DĮK nustatytą atleidimo tvarką.

2. Atleidimas iš darbo dėl religinių įsitikinimų ir religinių apeigų atlikinėjimo prieštarauja tarybiniams įstatymams.

Todėl 1970.IX.28 aš kreipiausi į Vilkaviškio raj. liaudies teismą, kad jis, išaiškinęs atleidimo tvarkos pažeidimą, grąžintų mane į darbą pagal TSRS Aukščiausiojo Teismo Plenumo 1964. VI.30 nutarimą, net nesvarstydamas atleidimo priežasčių. Tačiau liaudies teismas į mano pareiškimą nukreipė dėmesio, iš karto pradėjo svarstyt mano religinius įsitikinimus ir religinių pareigų atlikinėjimą, kaip pagrindą atleidimo motyvams pagrįsti. Tai atsispindi ir liaudies teismo sprendime, kur sakoma: "ieškovė buvo atleista už tai, kad ji yra religinga..." Nors liaudies teismo sprendime ir sakoma, kad aš daug kartų pedagogų kolektyve buvau svarstyta už tai, kad einu į bažnyčią, nepravedu ateistinio darbo mokykloje ir kt., tačiau paskutinis svarstymas 1970.VI.23 negalėjo atstoti VKK sutikimo atleisti mane iš darbo 1970 m. rugsėjo 15 d. Juo labiau, kad aš iki šios dienos jokio svarstymų nutarimo dėl mano atleidimo iš darbo.

Atleidimas iš darbo dėl to, kad aš esu tikinti, prieštarauja tarybinių įstatymų garantuotai sąžinės laisvei. Tarybinia įstatymai užtikrina piliečių teisę pasirinkti bet kurią religiją ir atlikinėti religines pareigas. Niekas neturi teisės net klausti, kurią religiją kas išpažįsta. Juo labiau atleisti iš darbo dėl tikėjimo ir religinių pareigų atlikinėjimo."

Mokyt. Brilienė savo kalbos pabaigoje išdėstė, kad ji sąžiningai 21 m. dirbo pedagogės darbą ir jokių priekaištų neturėjo, savo religinių įsitikinimų mokykloje nedemonstravo. Tik po to, kai mokyklos vadovybė pasisavino šeimos religinio pobūdžio nuotraukas ir viešai paskelbė jos religinius įsitikinimus, ji pradėjusi viešai atlikinėti religines apeigas. Priekaištas, kad mokiusi vaikus tikėti Dievą, yra prasimanytas.

Prasidėjo teisminis apklausimas.

(Bus daugiau)

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, The Boston Five Bldg., 1895 Center St., Boston, Mass. 02132

AR TAS TESTAMENTAS YRA GERAS?

Klausimas

Prašau man duoti patarimą.

Esu 79 metų amžiaus. Prieš 15 metų sudariau testamentą. Viską palieku žmonai, nieko nepalieku vaikam, kol ji gyva. Paskui tegul ji sudaro testamentą ir palieka, kam nori.

Mano žmona yra už mane žymiai jaunesnė.

Turim namus abiejų vardu, o santaupos banke — mano vieno vardu. Ji turi savo nedidelę sąskaitą. Turim penkis vaikus: trys yra vedę ir turi šeimas, o du yra viengungiai. Šeštas mūsų vaikas mirė prieš trejus metus; paliko našlę ir du vaikus.

Klausimas: ar, man mirus, vaikai negalėtų prisikabinti prie savo motinos palikimo? Ar prieš 15 metų sudarytas testamentas dabar yra geras? Ar reikės mokėti mokesčius nuo palikimo? Jei taip, nuo kokios sumos? Jei dalį palikčiau vaikam, pakeitus testamentą, ar mokesčiai sumažėtų, ar padidėtų? Kaip galima būtų išvengti didelių teismo išlaidų, man mirus?

Labai senas Darbininko skaitytojas, Mass.

Atsakymas

Jei nepasikeitė sąlygos ir Tamstos pageidavimai, testamentas, kuris buvo sudarytas prieš 15 metų, yra visiškai tvarkoj. Jei jame buvo paminėti vaikai ir pasakyta, kad jiem nieko nėra paliekama, — tada jie negalės prisikabinti prie motinos palikimo. Tik reikia atsiminti, kad jie **privalo** būti paminimi.

Dėl valstijos (state) paveldėjimo mokesčių. Jei Tamsta turi daug pinigų, būtų patartina vaikam palikti dalį, nes paveldėjimo mokesčiai mokami nuo kiekvienam asmeniui paliekamo turto, o ne nuo bendros palikimo sumos, kaip tai daroma federalinių palikimo mokesčių atveju. Todėl valstijos palikimo mokesčiai vadinami inheritance tax, o federaliniai — estate tax.

Dėl federalinių palikimo mokesčių (federal estate taxes). Šių nereikia mokėti, jei paliekama mažiau negu 60,000 dol. Jei Tamsta palieki visą savo turtą žmonai, tada nereikės mokėti federalinių palikimo mokesčių, jei Tamstos palikimas neviršija 120,000 dol., dėl "marital deduction".

Beje, užmiršau pasakyti, kad, jei namai užrašyti abiejų vardu ir Tamstos juose gyvenat (domicil), už juos nereikia mokėti paveldėjimo mokesčių.

Dėl "probate" išlaidų išvengimo. Jei Tamstos palikimas bus palyginti kuklus, "probate" išlaidos bus nedidelės, ir Tamstai nėra ko dėl jų rūpintis. Jei palikimas būtų labai didelis, Tamstai juo labiau nereikėtų rūpintis dėl keleto šimtų dol. išlaidų.

ADOLF SCHRAGER'S BALDŲ VASAROS IŠPARDAVIMAS

10%-50% NUOLAIDOS

ant miegamųjų su 2 lovomis, salionų, bufetų su baru, sofų, atverčiamų sofų, fotelių, matracų, vieniškų baldų, lempų, taipogi ir ant naujausių modelių importuotų ir vietinių baldų.

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves) New York City
Tel.: TR 9-0400
Atidara kasdien iki 8 val. — antrad. ir šeštad. iki 6 val.
(Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

BALTIMORĖS ŽINIOS

Sv. Alfonso suaugusiųjų klubo metinis vėžių balius buvo rugpiūčio 25 Viktoro ir Albertinos Šalkauskų namuose ir laukuose. Klubo nariai linksmai praleido laiką ir, padėkoję Šalkauskam už jų vaišingumą, išsiskirstė namo.

PLB seime, kuris vyko rugpiūčio 30 — rugsėjo 2 Washingtone, iš Baltimorės dalyvavo nemaža lietuvių. Daug žmonių dalyvavo Čiurlionio ansamblio koncerte ir pamaldose Šv. Mato katedroj.

Šv. Alfonso parapijos mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 6. Vaikai 8 v. susirenka į bažnyčią, kur klebonas prel. L. Mendelis aukos mišias, kad vaikų mokslo metai būtų sėkmingi.

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Md., rengiama rugsėjo 9. Jai vadovauja prel. L. Mendelis. Maldininkai autobusais išvyksta 9 v. ryto nuo Šv. Alfonso bažnyčios. Liurdo koplyčioj prelatas aukos mišias, po jų pietūs Mt. St. Mary's kolegijos valgomajame. Pavalgę aplankys palaimintosios Motinos Elzbietos Seton relikvijas gražioj Sisters of Charity koplyčioj. Visos maldos bus už pasaulio taiką. Bilietų kelionei galima įsigyti Šv. Alfonso klebonijoj.

Vištienos pietus parapijos draugijos rengia rugsėjo 16, sekmadienį, nuo 1 iki 6 v.v. Šv. Alfonso mokyklos salėj. Tai bus pirmas rudens parengimas, į kurį kviečiami visi. Šokiam gros geras orkestras. Bus ir loterija. Savo atsilankymu paremsite Šv. Alfonso mokyklos išlaikymą, nes visas pelnas skiriamas tam tikslui.

Kleb. prel. L. Mendelis novenos pamaldų dalyviam pasiuntė laišką, kuriame jis aprašo savo kelionės įspūdžius iš Kenyjos, Ugandos, Tanzanijos, Marocco. Kas nėra gavęs šio laiško, jį gali įsigyti klebonijoj.

Nemalonūs dalykai yra palietę Šv. Alfonso bažnyčią. Nors ji yra viena iš gražiausių Baltimorėj, nors ją Istorijos draugija paskelbė istoriniu paminklu, kuris turi būti išlaikytas, Baltimorės miesto susisiekimo bendrovė padarė tiesiog prie bažnyčios autobusų stotį. Laukdami autobuso, sėdi ant bažnyčios laiptų, ne vienas laiptus suteršia visokiais gėrimais, apšiukšlina. Klebonija kreipėsi į miesto majorą Donald Schaeffer ir kitus miesto pareigūnus, kad jie pakeistų autobuso sustojimo vietą, bet iki šiol be pasekmių.

Lietuvių dienos bus rugsėjo 8 ir 9 Baltimorės miesto centre, prie Federal Building, netoli Civic Center. Lietuvių programoj dalyvaus tautinių šokių grupė ir vyrų choras Daina. Bus ir meno paroda, kur bus piešinių ir rankdarbių. Bus ir lietuviškų valgių. Rengimo komitetas kviečia visus dalyvauti ir pakviesti kaimynus. Tikimės, kad lietuviai pasirodys geriau už kitas tautas, kurios jau turėjo savo dienas miesto centre.

Pranas Jančaras, naujosios kartos lietuvis, atvykęs iš Vokietijos prieš 20 metų, sunkiai ir ilgai sirgo. Mirė rugpiūčio 25 Šv. Agnietės ligoninėj. Velionis buvo savanoris, susipratęs ir uolus lietuvis, dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Už jo vėlę trys kunigai aukojo mišias Šv. Alfonso bažnyčioj rugpiūčio 29. Palaidotas Loudon Parko kapinėse. Liko serganti žmona Ona, kuri net negalėjo dalyvauti laidotuvėse, ir sūnus Raimondas.

Jonas Obelinis

Per Kultūros Židinį lietuvybę didinti!

LFB studijų savaitėj Dainavoj simpoziumo "Lietuvos laisvinimo darbo racionalizavimas" moderatorius ir pagrindiniai dalyviai. Iš k. L. Valiukas — moderatorius, B. Nainys — kalba, J. Kojelis, Aušra Mačiulaitytė-Zerr ir kun. K. Pugevičius. Nuotr. Jono Urbono

IŠ LFB STUDIJŲ SAVAITĖS

(atkelta iš 3 psl.)

tojais ir tuo pačiu laimėti draugų kitataučių tarpe kovai dėl Lietuvos laisvės;

6. Lietuviam profesionalam (gydytojam, inžinieriam, vidurinių ir aukštųjų mokslo institucijų dėstytojam ir kt.) ieškoti draugų Lietuvos bylos kėlimui ir jos gynimui savo kolegų tarpe;

7. Skirti kasmet bent vienos dienos uždarbį savo pasirinktam veiksniui (iki apjungiant visus veiksnius; vėliau — į bendrąjį fondą) Lietuvos laisvinimo darbui remti ir realizuoti.

Studijų savaitė vienybės ženkle

LFB poilsio ir politinių studijų savaitė buvo baigta tradicine menine programa. Tai buvo literatūros ir dainos vakaras. Savo kūrybą skaitė: poetė-rašytoja Julija Švabaitė-Gylienė, poetas-rašytojas Aloyzas Baronas ir rašytojas-dramaturgas Anatolijus Kairys. Dainų ir arijų rečitalį davė solistė Aldona Stempužienė, jai akomponavo pianistas A. Vasaitis. Programą pravedė dr. V. Majauskas.

Studijų savaitėj dalyvavo veiksnių (PLB, Vliko, Altos, Rezoliucijom Remti Komiteto ir kt.) vadovai bei darbuotojai. Jie savo nuomones reiškė kietai, bet sutarė.

St. Kalnius

LFB studijų savaitėj Dainavoj eina iš posėdžių salės į valgyklą. Iš k. P. Narutis, A. Kairys, dr. A. Damušis, M. Petruliienė, kun. K. Pugevičius, V. Majauskienė ir kt. Nuotr. Jono Urbono

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klijentūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo tranzistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:
488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st **New York, N.Y. 10022**
Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 782 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Joe. Campau Avenue	365-5256
Hartford, Con. 06106 518 Park St.	246-[illegible]
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-[illegible]
Los Angeles, Calif. 90022 — 980 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2984
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 8-1446
Newark, N.J. 07106 — 696 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 9-8387
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	Tel.: GL 5-[illegible]
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2730
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 4-6796
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre ½ Block North of 12 Mile Road	751-4780/1
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-6712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

NORWOOD, MASS.

A. a. Adomą Tumą atsisveikinus

Taip netikėtai, nelauktai turėjome atsisveikinti a.a. Adomą Tumą, su kuriuo tiek artimai teko darbuotis lietuvių visuomeniniuose baruose. Jis mirė liepos 22 besimaudydamas Cape Cod Silber Beach paplūdimyje. Palaidotas liepos 25 iš Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčios Highland kapinėse Norwoode.

Adomas buvo gimęs 1910 lapkričio 24 Deltuvos miestely, Ukmergės apskrity, tėvų Antano ir Onos Tumavičių ūkininkų šeimoj. Pradžios mokyklą baigė Deltuvoj, gimnaziją Ukmergėj. 1933 baigė Karo mokyklą Aukštojoj Panemunėj ir ten įsigijo leitenanto laipsnį.

Pirmus žingsnius karininko tarnyboje pradėjo 4-me pėstininkų pulke Panevėžy mokomoj kuopoj. Vėliau buvo perkeltas į Šarvuočių Rinktinę Radvilišky. Mėgo karo tarnybą ir jam gerai sekėsi. Buvo pasiryžęs siekti aukštesnio karinio mokslo. Rusų komunistų okupacija visus planus sužlugdė, ir kaip daugelis kitų, dėl nepakenčiamo režimo per Vokietiją 1949 atvyko į Ameriką pas savo dėdę Joną Tumavičių Volpole, Mass. Norwoode išgyveno 23 metus. Čia jis įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą Norwoode ir Bostone. 1939 vedė Verutę Radviliškyje. Užaugino dvi dukras, Dalę ir Mildą, abi ištekėjusios ir sūnų Joną, studentą. Visi vaikai buvo skautai. Lankė lituanistinę mokyklą Bostone.

Nuo pat atvykimo į Ameriką Adomas gyveno Norwoode, Bostono provincijoj. Miestelis nedidelis, kadaise buvusi labai veikli, kovinga lietuvių kolonija. Tos didžios veiklos ir dabar ankstesnės kartos lietuviai negali užmiršti. Jėgos sumažėjo, viskas susilpnėjo. Tuose frontuose su daug mažesnėmis jėgomis čia ir buvo įsijungęs velionis. Jis pats dirbo kiek išgalėdamas, kiek išmanydamas. Jo šviesus darbštus pavyzdys skatins likusiuosius dirbti ir jo darbą. Buvo draugiškas, linksmas, judrus, labai paslaugus. Sugebėjo išlaikyti vieningą draugiškumą su tinkamu humoru, o kur reikėjo ir su jautriu ugningu patriotišku jausmu. Jis priklausė daugeliui organizacijų, buvo dažniausia vadovaujamuose postuose.

Velionis buvo pašarvotas Norwoode P. Kraw koplyčioj. Laidojimo išvakarėse čia rinkosi giminės, draugai, pažįstami pareikšti paskutinę pagarbą, atsisveikinti. Kun. A. Abračinskui sukalbėjus rožančių, toliau buvo organizacijų atstovų atsisveikinimas. Atsisveikinimo metu velionis buvo pridengtas tautine vėliava.

LB vardu atsisveikino Bostono LB apygardos pirmininkas inž. A. Škudzinskas, Bostono ramovėnų skyriaus vardu — pirm. Br. Bajerčius, Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus vardu — E. Martišienė, Balfo skyriaus vardu — Br. Kovas, Bostono Jono Vanagaičio šaulių kuopos vardu — kuopos pirm. Albinas Šležas, savo šeimos vardu — J. Barūnienė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu — M. Klimas, visų draugų vardu — inž. K. Barūnas. Paskutinis atsisveikinimo žodį tarė atsisveikinimo vadovas, jo kaimynas, draugas, kolega K. Šimėnas, visų ir savo šeimos vardu uždėdamas ant karsto gražų rožės žiedą, lyg meilės ir atgailos simbolį.

Adomui įamžinti, kuris tiek daug sielojosi dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir lietuvybės palaikymo, jo šermenų metu vietoj gilių Lietuvos Fondui suaukota 405 dol.

Rytojaus dieną gedulingas pamaldas Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioj atliko klebonas kun. A. Abračinskas ir pasakė jautrų atsisveikinimo žodį. Ilga automobilių vilkstinė velionį palydėjo į kapines. Atlikus paskutines maldas, visi susigiedojo Marija, Marija ir Lietuvos himną. Čia palikome lietuvių tautos sūnų ilsėtis amžinai.

K. Šimėnas

LIETUVIAI RESPUBLIKONAI ILLINOIS VALSTIJOJ

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga savo garbės nariu pakelbė neseniai išrinktą Illinois valstijos respublikonų partijos pirmininką Don W. Adams.

Priimdamas šį atžymėjimą, Don W. Adams savo laiške rašo:

"Visad yra malonu gauti paveikinimo laiškus, tačiau aš patingai nudžiugau gavęs laišką iš jūsų lygos. Jūsų informacijai, mano abu tėvai yra lietuviai, ir aš tuo labai didžiuojuos. Mano tėvo pavardė buvo Adomaitis, o mano motinos mergautinė pavardė buvo Jokubauskaitė. Kaip Lietuvos istorija parodo, mes visi galim didžiuotis būdami lietuvių kilmės."

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga stengiasi pasiekti ir suburti visus aktyvius Illinois valstijos lietuvius respublikonus. Net kelios Amerikos lietuvių generacijos čia bendrai dirba politinį darbą. Lygos priekyje matom garbės pirmininką John F. Kimbark — Cicero respublikonų partijos pirmininką ir miesto pareigūną, Illinois senatorių A. C. Bartulį, Forest View miesto valdybos narį Phil A. Good, Jr., Cicero miesto sveikatos komisionierių dr. F. Kaubą, Cicero miesto parkų komisionierių Mike Masilūną ir eilę kitų veikėjų.

ALRIL

MIRĖ EV. KUN. JULIUS STANAITIS

Vokietijoje rugpiūčio 4, vakuodamas iš Backnango į Salzstter-Lebenstadtą laikyti paaldų lietuviam evangelikam, mirė evangelikų kunigas Julius Stanaitis.

Palaidotas rugpiūčio 9 Backnango miesto kapinėse. Velionis buvo gimęs 1903 gruodžio 2 d. Saisrių kaime, Marijampolės parapijoje, Marijampolės Ryškių Jono gimnaziją baigė 1925. Evangelikų teologiją studijavo Vokietijoje ir Vytauto Didžiojo universitete. Dirbo Kretingos, Žvyrių, Jurbarko, Sudargo parapijose, nuo 1937 iki 1941 Jurbarke. 1941 repatriavo į Vokietiją, dirbo Brandenburgo konsistorijos žinioje, karo metu pateko į vokiečių kariuomenę.

Antrajam karui pasibaigus nuo 1945 iki 1948 dirbo įvairiose vokiečių parapijose Rytų Vokietijoje. 1948 persikėlė į Hanau lietuvių stovyklą ir čia įsijungė į darbą su lietuviais evangelikais. Aptarnavo evangelikus liuteronus ne tik Bavarijoje ir Baden-Wuerttenberge, bet važinėjo ir į kitas tolimesnes parapijas. Nuo 1960 gyveno Backnange.

Evangelikų kunigo Juliaus Stanaičio laidotuvės rugpiūčio 9 Vokietijoje.

Clevelande rugpiūčio 19 pašventinti Lietuvių namai. Iš k. stovi dalis namų direktorių Z. Ducmanas, J. Macys, J. Stempužis ir svečias muzikas A. Mikulskis. Šventina kun. K. Žemaitis. Nuotr. J. Garlos

WORCESTER, MASS.

Paskirtas klebonu

Kun. Albinas Jankauskas, paskutinis Šv. Kazimiero parapijos klebonas prieš perimant parapijos administravimą tėvam marijonam, paskirtas naujai įsteigtos Šv. Juozapo parapijos, Berlin, Mass., klebonu. Gyvenamoji vieta bus Šv. Pranciškaus Ksavero klebonija, Bolton, Mass.

Kun. A. Jankauskas gimė 1923 kovo 1 Worcestery. Lankė Šv. Tomo seminariją Bloomfield, Conn. Teologijos mokslus išėjo Montrealio kunigų seminarijoj. Į kunigus įšventintas 1951 gegužės 19 Šv. Povilo katedroj Worcestery. Darbavosi keliose mūsų vyskupijos parapijose. 1966 atkeltas į Aušros Vartų parapiją Worcestery. Prel. K. Vasiui pasitraukus iš klebono pareigų, paskirtas šios parapijos administratorium. 1968 perkeltas į Atholį Šv. Pranciškaus parapijos klebonu. 1971 rugsėjo 10 grįžo į Worcesterį: paskirtas Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Bet lapkričio mėnesį dėl nesveikatos pasitraukė iš šios didelės lietuvių parapijos klebono pareigų.

Ačiū Dievui, sveikata sustiprėjo, ir kun. A. Jankauskas grįžta darbuotis naujoj parapijoj. Linkim jam geriausios sėkmės ir sveikatos.

Worcesterio vyresniųjų skaučių Neringos draugovė rugsėjo 8, šeštadienį, 7 val. vakaro Maironio Parke rengia skanią vakarienę, linksmus šokius ir puikią meninę programą. Šokiam gros geriausias orkestras.

Šv. Kazimiero parapijos metinis piknikas įvyks rugsėjo 9, sekmadienį, gražioj Reinikaičių vasarvietėj, vadinamoj Point Rock, prie ežero. Dalyvaukim visi. Pasikvieskim ir draugus.

Naujosios Anglijos apskrities vyčiai rugsėjo 16, sekmadienį. Maironio Parke rengia gražią kultūrinę popietę ir didelį pikniką.

LB Bostono apygarda rugsėjo 23, sekmadienį, Maironio Parke rengia Lietuvių dieną. Šventės šeimininkai yra Worcesterio Bendruomenės apylinkės valdyba. Praėjusiais metais ši šventė praėjo su didžiausiu pasisekimu. Apylinkės valdyba kviečia ir šiemet visus dalyvauti.

Tradiciniai Lietuvių Labdaros Draugijos pietūs rengiami rugsėjo 30, sekmadienį, 1 val. Maironio Parke. Šie pietūs draugijos nariam duodami nemokamai. Kiekvienas pasistengia ta proga gerai pasistiprinti.

J. M.

ŽINIOS IŠ BRAZILIJOS

Sao Paulo baltiečių savaitės minėjime birželio 10 pagrindinį žodį tarė universiteto profesorius Henrikas Nadolskis, meninę programą atliko Nemuno šokėjai, estų tautinių šokių grupė, latvių kamerinis kvintetas ir choras.

Trečioji metinė Sao Paulo baltiečių paroda, kurios lietuvių skyrių ruošė Brazilijos LB, įvyko miesto centre liepos 6-15. Parodos ir programos vaizdus rodė penki televizijos kanalai. Vakarines menines programas atliko Nemunas, Žilvitis, Rūtelė. Rodytos skaidrės iš Lietuvos vaizdų ir lietuvių veiklos Brazilijoj ir kitur. Iš lietuvių menininkų dalyvavo H. Ąžuolaitė, I. Pavilonytė-Rivolta, J. Radzevičius, A. Navickas.

Nemuno šokėjai, vadovaujami Jono Lukoševičiaus, buvo išvykę į Argentiną ir Urugvajų. Pirmoji tos grupės įsteigtos 1971, kelionė buvo į IV tautinių šokių šventę. Dabar vyko 28 šokėjai. Juos globojo lietuvių šeimos Montevideo ir Buenos Aires miestuose. Liepos 22 jie dalyvavo Dariaus ir Girėno minėjime Argentinos sostinėj. Grįžo liepos 31.

Brazilijos LB išleido "Brazilijos lietuvių žinyną", 104 puslapių informacinį leidinį lietuvių ir portugalų kalbomis, 2000 egz. Aprašytos lietuvių organizacijos, lituanistinės mokyklos, parapijos. Duota 450 prekybininkų, pramonininkų ir profesionalų adresų; be to, apie 350 kitų kraštų lietuvių įstaigų ir asmenų adresų.

Lietuvių tautinių šokių grupės pakviestos dalyvauti tautybių šventėse Sao Carlos ir Sao Paulo miestuose. Šventes ruošia miesto turizmo biurai ir japonų kolonija.

Inž. Zenonas Bačelis, 82 metų, liepos mėnesį buvo ištiktas dviejų smūgių, bet, nugalėjęs ir plaučių uždegimą, sveiksta. Jis yra ilgametis lietuvių veikėjas. Paskutiniu metu buvo PLB tarybos pirmininku.

Dr. Jokūbas Stukas, President

SCHUYLER SAVINGS
AND
Loan Association of
Kearny, New Jersey
24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032
Phone: 991-0001; 991-7260

MOKA

Savings Certificate 2 years Minimum $10,000	Regular Savings Accounts
6½	5¼

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuošimčiai. Taupymo indėliai apdrausti ligi $20,000.00

The FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORP., WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ligi 3 v. p.p.
Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak.

TURTAS (ASSETS) 8,000,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktoriai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Plikaitis, John J. Salvest, Esq.

SAVI, PAS SAVUOSIUS

IŠ VISUR

— **Amerikos Lietuvių Tarybos** metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 17-18 Chicagoj, Sheraton-Midway Motor Inn patalpose.

— **Prel. Audrys J. Bačkis,** kuris šiuo metu pavaduoja apaštališką delegatą Lagos, Nigerijoj, Vatikano valstybės sekretoriaus kard. J. Villot yra skiriamas į Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos politinę sekciją. Vatikane prel. A. Bačkis jau yra buvęs šiuose diplomatiniuose postuose: Filipinuose, Costa Ricoje, Turkijoj ir dabar Nigerijoj. Jis yra Lietuvos pasiuntinybės patarėjo Washingtone dr. St. ir O. Bačkių sūnus.

— **L.S.T. Korp! Neo-Lithuania** dešimtasis visuotinis suvažiavimas šaukiamas rugsėjo 15-16 Chicagoj, Lietuvių Tautinių namų salėj, 6422 So. Kedzie Ave.

— **Kanados LB Toronto apylinkės valdyba** gavo raštą iš Toronto miesto savivaldybės, kuriame pranešama, kad buvęs Oakmount Park miesto tarybos nutarimu 1973 liepos 18 pavadintas "Park Lithuania". Šioj byloj gražios iniciatyvos parodė St. Jokūbaitis, J. Karpis, adv. H. Steponaitis, St. Dargis, W. Boytchuk, adv. G. Ben ir kiti.

— **Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos** Ryšių Centras kartu su Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba rengia jaunimo spaudos ir radijo savaitgalį. Gintaro vasarvietėj, Union Pier, Mich., rugsėjo 15-17. Norį dalyvauti registruojasi iki rugsėjo 10 adresu: PLJS Ryšių Centras, 2423 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629.

— **"Mūsų Lietuvai"**, vieninteliam Brazilijos lietuvių laikraščiui, remti rugpiūčio 19 Šv. Juozapo vyrų brolija jau dešimtą kartą surengė metinį spaudos balių.

— **Apie Kristijoną Donelaitį** pateikė nemaža medžiagos estų žurnalas "Keel ja kir jandus" 1973 m. 3 nr. Įdomus yra Leono Gineičio rašinys apie Kristijono Donelaičio raštų vertimus į svetimas kalbas.

— **Grandies,** Chicagos lietuvių tautinių šokių grupės, vadovaujamos Irenos Smieliauskienės, veiklos dešimtmetis bus minimas su įdomia programa ir puota rugsėjo 15 Jaunimo centre.

— **Prof. dr. P. Jonikas,** dėstęs lituanistiką Chicagos universitete ir dirbęs to universiteto bibliotekoj, nuo liepos 1 išėjo į pensiją.

— **Lietuvos žemėlapis** mokyklai ir namam, spalvotas, 59x48 colių dydžio, J. Andriaus parengtas, spausdinamas Rand McNally leidykloj ir išeis rugsėjo mėn. Leidžia JAV LB Švietimo taryba. Jį rengiant naudotasi Vliko nusistatymu sienų klausimu ir talka dr. Z. Ašoklio, A. Bendroriaus, A. Gurecko, V. Liulevičiaus, J. Masilionio, prof. J. Puzino, prof. J. Rabikausko, S.J., B. Saldukienės, prof. A. Salio, prof. Pr. Skardžiaus, prof. S. Sužiedėlio, prof. V. Viliamo ir kitų, kurie žemėlapį tikrino bei dėl jo pasisakė. Vardyno pagrindu paimtas prof. A. Salio "Lietuvos žemėlapio vardynas".

— **Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje,** St. Barzduko parengtas tautinio bei visuomeninio ugdymo vadovėlis, skirtas mokyklai, namam, jaunimo organizacijom bei stovyklom, spausdinamas Chicagoj ir išeina rugsėjo mėn. Gausiai iliustruotas. Leidžia JAV LB Švietimo taryba.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** J. Knezėnas, New Britain, Conn., J. Lukoševičius, Hartford, Conn., V. Baukys, Commack, N. Y. Užsakė kitiem: St. Karmazinas, Woodhaven, N.Y. — Ben Jaysonui, Clinton, N.C. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 7 dol.

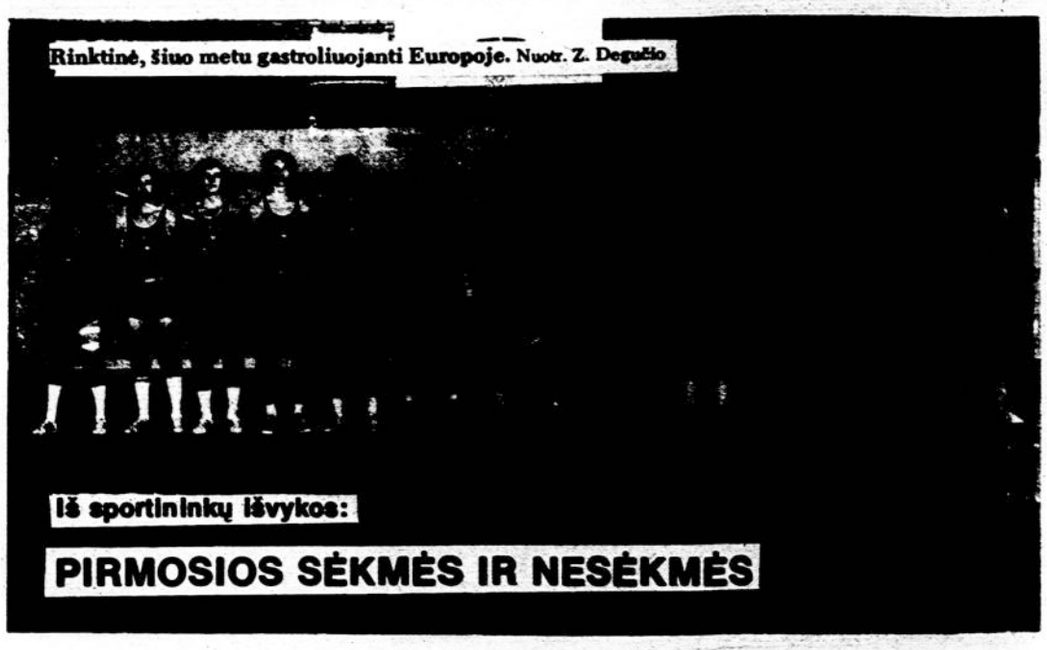

Rinktinė, šiuo metu gastroliuojanti Europoje. Nuotr. Z. Degučio

Iš sportininkų išvykos:

PIRMOSIOS SĖKMĖS IR NESĖKMĖS

JURGIS JANUŠAITIS

Mūsų krepšinio ir tinklinio rinktinės laimingai perskrido Atlantą ir Vakarų Vokietijoje, Giesseno nedideliame mieste, rugpiūčio 25 turėjo pirmąsias rungtynes su Giesseno M.T.V. krepšinio komanda. Ši komanda yra buvusi 10 metų Vokietijos meisteriu, o dabar vicemeisteriu ir dalyvauja varžybose dėl Europos taurės pirmenybių.

Pirmosios rungtynės mums buvo nesėkmingos.

Po gana kietos kovos mūsų rinktinė pralaimėjo 75;73 santykiu Giesseno komandos naudai. Žaidimas mūsiškiams nešė daug nesėkmių. Trūko susižaidimo, taiklių metimų. Iš kelionės žaidėjai buvo gerokai pavargę. Šiaip pavieniai mūsų žaidėjai geri. Protarpiais sušvito gražiomis pasuotėmis, šauniais prasiveržimais prieš priešo stiprią gynybą. Žaidynių slinktis jaudino žiūrovus. Rezultatai tarpu abiejų komandų svyravo vienu, dviem taškais. Kova, ir neatlaidi, vyko iki pat paskutinės minutės, tačiau mūsų rinktinė nebepajėgė priešo įveikti.

Publika, žinoma, šiltai sutiko savi̇škių pastangas ir jiems teikė paramos, nors mūsiškių atveju laikėsi santūriai, bet kultūringai. Žiūrovų nemažas skaičius. Salė gera, speciali krepšinio varžyboms.

Rugpiūčio 26 apie pietus pasiekėme Stuttgartą ir vakare 6 val. vietinio klubo salėje įvyko antrosios mūsų rinktinės varžybos su vietinio klubo gana silpna komanda.

Mūsų rinktinės vyrai be didesnių sunkumų priešą įveikė santykiu 92:56.

Žaidynėms aplinka menkoka. Salė nepritaikyta didesnėm rungtynėm. Žiūrovų mažoka. Teko stovėti ir tiems patiems.

Šį kartą, kad ir su silpnesne komanda, mūsų rinktinė pasirodė jau kaip susigrojęs vienetas. Puikus veržlumas, gražios ir staigios, priešą apgaunančios pasuotės, na, žinoma, daug taiklesni metimai užtikrino mūsiškiams šaunią pergalę. Pažymėtina, kad priešas parodė vistik veržlumo, gerai išnaudojo mūsų per didelį pasitikėjimą savimi ir tuo savo rezultatus gerokai pastumėjo pirmyn.

Mūsų komanda gražiai reprezentuojasi kelionėje.

Reprezentuoja Lietuvą ir lietuvius. Kol kas tik Giesseno vietinis dienraštis rungtynių išvakarėse ilgoku straipsniu pristatė mūsų rinktinę palankiai, kaip All Stars ir įdėjo kaikurių žaidėjų nuotraukas. Kol kas aikštėje nepasirodė dar mūsų du geri žaidėjai Šilingas ir Varnas. Abu skundžiasi kojų negaliomis.

Rugpiūčio 27 mūsų rinktinė susitinka su Strasburgo stipria komanda. Čia laukiama TV, spaudos ir radijo atstovų. Nuo tų rungtynių dalinai priklausys tolimesnė mūsų rinktinės eiga. Mūsų vyrai stengiasi aikštėje ginti savo spalvas ir sugrįžti su laimėjimais.

— Š. Amerikos lietuvių moterų tinklinio rinktinės treneris R. Babickas praneša, kad lietuvių rinktinės moterys rugpiūčio 26 Miunchene nugalėjo Pietų Vokietijos meisterį ESV Muenchen 3:1 (15:12, 15:3, 15:17, 15:12). Rugpiūčio 27 irgi Miunchene lietuvių rinktinė laimėjo prieš Miuncheno rinktinę 3:0 (15:5, 15:13, 16:14).

Baltiečių prieauglio lengvosios atletikos pirmenybės

1973 Š. Amerikos baltiečių prieauglio klasių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š. m. rugsėjo 22 d., šeštadienį, Kanados latvių stadione Sidrabene, Milton, Ont., netoli Hamiltono. Varžybas vykdo Hamiltono estų sporto klubas. Pradžia 11 val.

Pirmenybių programa apima šias berniukų ir mergaičių klases: 14-15 m., 12-13 m. ir 11 m. bei jaunesnių. Dalyvavimas yra atviras visiem lietuvių, latvių ir estų lengvatlečiam. Smulkios informacijos išsiuntinėtos visiem mūsų sporto klubam. Registracijos terminas — rugsėjo 15 šiuo adresu: Mr. Arnold Till, 88 Maple Ave., Dundas, Ont., Canada. Telef. (416) 627-0372.

Prie klubų nepriklausą sportininkai dėl informacijų gali kreiptis į artimiausią lietuvių sporto klubą arba tiesiai į Mr. Till.

Baltiečių prieauglio lengvosios atletikos pirmenybės jau eilę metų yra vienos iš geriausiai pavykstančių baltiečių varžybų. Klubai ir pavieniai lengvatlečiai skatinami kuo gausiau dalyvauti.

FORT MYERS, FLORIDA

Pasaulio genijus Thomas Alva Edisonas anais laikais yra pasakęs: "Ten yra tik vienas Fort Myers, ir 90 milijonų žmonių eina jo atrasti". Ponai Bražėnai irgi patraukė į pietus ir surado Fort Myers.

Dar tik pusantrų metų, kai jie čia pradėjo kurtis, o jau žino juos vietos televizijos ir radijo stotys, įvairios amerikiečių organizacijos ir įvairių tikėjimų bažnyčios. Vilius Bražėnas amerikiečių yra kviečiamas sakyti jiem prakalbas. Jis nepraleidžia nė vienos progos per vietos dienraščio "Fort Myers News Press" Mailbag skyrių užkirsti aštriu botagu komunistam ir jų simpatikam, bandantiem pūsti dūmus į akis "silent majority" visuomenei, kad velnias nesąs toks baisus, kaip jis nupaišytas. Mailbag skyriuje dažnai rašo ir ponia Bražėnienė.

Prieš 14 metų atvykęs į šią apylinkę, radau čia keletą lietuvių, gyvenančių nuo senų laikų, bet nuo 1960 čia jų vis daugėja ir daugėja. Vietos amerikiečiai anksčiau negirdėjo nei Lietuvos, nei lietuvių vardo, nebent lietuvių kaimynų tarpe.

Dabar džiaugiamės turėdami savo tarpe ponus Bražėnus, keliančius šioje apylinkėje Lietuvos vardą ir telkiančius amerikiečius paremti mūsų pastangom atgauti Lietuvai laisvę.

Patrimpas

Kultūros Židinio rėmėjas lietuvių širdis bus laimėjęs!

Naują dokumentinę knygą Vliko pastangomis ir Tautos Fondo lėšomis išleido Robert Speller leidykla New Yorke. Tai dr. Bronio J. Kaslo redaguota knyga "THE USSR-GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA". Didelio formato 543 psl. knygoj dokumentai nušviečia komunistų ir nacių sandėrį, privedusį prie Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymo. Kaina 15 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

THE WIG SHOPPE
Open From Monday-Sat. For Men and Women. We Specialize in "GI" Wig Cuts for Service Men also Latest in Creative Hairstyling for Women A Family Place for Husbands and Wives 121 Echelon Hall Voorhees Township Call 609—772-2220

A. M. WEARY CO.
Your Total Locksmith Service
Engraving, Lamenting, Rubber Stamps
Also a Full Line of Hardware Goods.
Special September Bargains.
Located at 2127 2nd. Ave.
New York, N.Y. 876-1309

WILLIAM SMITH AND SON INC.
Exclusively Insurance
380 Broadway
Newburg, N. Y.
914 561-1706

In N.Y.'s Beautiful Greene County...
IT'S "THE VIA VENETO" VIA THE THRUWAY!
Luxury accommodations. Continental cuisine — All sports, swimming — day camp for the bambinos — Music and entertainment 7 days a week. Sorry, fully booked for Labor Day. Low, low rates 9/5 to 12/18. Excellent Fitness & Country Beauty.
Heated Pool!
RESERVE NOW!
N.Y. Direct line (212) 582-5143 or (518) 589-5000.
villaggio italia
Haines Falls 7, N.Y. 12436

MOVING ANY BORO
and TRI—STATE AREA, LIC/INS.
Free Storage. Free phone est. Lge. or small jobs. Call 8 AM to 10 PM 645-7641

BOAT NEED FIXING?
We repair Fiberglass Boats, Pickup and Deliv. Yard Serv. Warranty. Work. Custom Refinishing. Mobile Serv. Call us today for Estimates
ANDREWS MARINE FINISHING
516 CH 9-7253—516-623-9739

James David
We Clean Rugs — Carpets and Furniture For Homes, Industrial-Commercial Places
DURA CLEAN INTERNATIONAL
208 Stone Ave. Brooklyn, N.Y.
Call 345-5759

MR. JOHN ZITO
MASON CONTRACTOR
517 Moomachie Road
South Hackensack, N. J.
Call 201 440-3568

FLOOR WAXING Scraping-Refinishing. References, Free Estimates, Good Prices. Over 30 Years of Experience. All Area. Anytime. Call Williams (212) JE 8-7530

SEWING MACHINE OPERATORS NEEDED on Single and Double Needle. Shoe Factory. Men and Women with Experience. Good Pay, Vacation and Benefits. AMFESCO IND. Located at 1650 Old Country Road, Plainview, N. Y. Please Telephone 686-4444 and Also (516) 694-7272. Ask for Dionisio or Angelo.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

URBAN AUTO BODY INC.
Collision Experts — 24 hr., Towing
827 Franklin Avenue, Franklin Lakes, New Jersey
Day — (201) 891-8080
Eve — (201) 444-2533

FORMICA KITCHENS
Bath, Vanity, Formica Counter Tops
Free Estimates. All 5 Work Boros. Nassau and Suffolk Counties.
PRIDE KITCHEN CABINETS
(516) 420-1894

NICHOLAS J. BOURAS INC.
Steel Joists & Metal Roof Deck
12-16 Bank Street
Summit, N. J.
Call 201 277-1617

JEFF GERHARD
CUSTOM CABINETS
Specialists in Plastic Laminates. Free Estimates on Kitchen and Bathroom
Walnut Ave. Berlin, PO. Albion, N.J.
Call 609-767-4852

MASUCCI & SONS
HA 4-1308
Call us last then compare Prices!! All Rubbish removed, no Gimmicks. Commercial and Residential
Established 30 years. Free est. Rentals

CONDOR PAINTING
Attention Landlords, Home Owners
Quality Painting at Reasonable Prices
Private — Commercial, Interior and Exterior. Call (212) 424-5330

BAKERY
85% Retail, Grosses over $170,000 a Year. Established 50 Years. Good Looking Store and Shop. Owner Retiring. $85,000 total price with $20,000 Cash Down and Balance on Terms. Broad River Bakery, 126 New Canaan Ave. Norwalk, Conn., 06850 Call Eves. Only — 6 PM — 9 PM (203) 847-3062

PAUL'S ALIGNMENT AND BRAKE SERVICE
Tune Ups, 24 Hour Towing Service
417 Rosewood Ave. Vineland, N.J.
Call 609 691-1424

OPERATORS EXPERIENCED
on Women's Dresses. Good Pay
Benby Sportswear 569 Prospect Ave. Bronx, N.Y. 993-5284

Custom Woodworking
Cabinets, Bookcases, Storage Units etc.
ARTHUR CHRYSTIE WOODWORKING
195 Chrystie St. N.Y.C. Open Mon-Sat.
9 AM to 6 PM Call (212) 260-2822

BROWNSMILLS'
MOBILE HOME SALES
BUY--TRADE—& SELL
NEW MOBILE HOME fr $6,950. SITES AVAIL. or on YOUR LAND 15 Min. to N.J. Turnpike, ext. 7 Weymouth Road, Brownsmills, NJ PHONE (609) 893-8888

ROGERS DANCE STUDIO
For Beginners & Advanced in Ballroom dancing
Group & Individual Instruction
Ratzer Road, Wayne, N. J. Call 201 881-0704
Come to our Special Parties

Private Limousine Service and Chauffeur
Service of Distinction
Weddings, Funerals, Affairs, ETC.
LESKO ENTERPRISES
112 Park Avenue
Dumont, N. J.
Call (201) 385-6115

HERMAN PENNICK
1591 Park Ave. N.Y.C.,
Floor Waxing, Floors Cleaned, Waxed and Polished
Stores, Homes and Offices
Call 212 289-1727

Att: PURCHASING MGRS.
We offer special Discount Prices on
Quantity orders for our famous
SMOKED TURKEYS
GIFT BOXED FOR HOLIDAYS
Phone or write for prices on orders of 100, 500, 1000. Fully cooked. Delectably cured. Paramount Prime Quality
We are one of New York's leading poultry distributors (Regular turkeys also available.)
SOLOMON & HARRIS
Poultry Corp.
182 Ft. Greene Place, Bklyn 11217
(212) 636-1034 or (212) 789-0157

PETE'S
AUTO AIR CONDITIONING CENTER
314 East 126th St.
Between 1st and 2nd Aves.
NEW YORK CITY
Open Mon.-Sat.
Call 427-4854

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

IDA's DINER
Breakfast, Lunch, Dinner served 8 A.M. to 10 P.M. Wednesday Thru Saturday. Sundays 8 A.M. to 1 P.M. Closed Monday & Tuesday.
September 4, 1973 open six days a week for your convenience. Tuesdays thru Friday from 6 A.M. to 10 P.M. Saturday from 8 A.M. to 10 P.M. Sunday from 8 A.M. to 1 P.M.
Ideal for Weddings, Banquets, Special Luncheon, Birthday Parties, Beautiful spacious surroundings.
820 DeKalb Ave., Bklyn., N.Y.
Call Ida 782-5388

Dabar kaip tik laikas siųsti
DOVANAS
ŠVENTĖM S savo giminėms Lietuvoje ir USSR

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS.
Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus.

Nauji Automobilių Modeliai:
ZHIGULI VAZ—2101
ZHIGULI VAZ—2102 Station Wagon
ZHIGULI VAZ—2103 Naujas Modelis
MOSKVICH 408—IE
MOSKVICH 412-IE
ZAPOROZHETS ZAZ—968

PODAROGIFTS, INC.
Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANINIUS CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC.
Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą suVNESHPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui, užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:
Cosmos Parcels Express Corp., 488 Madison Ave., New York, N.Y. 10022
Package Express & Travel Agency, 177 Broadway, New York, N.Y. 10019
Glove Parcel Service, Inc., 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

arba tiesiogiai į mūsų vyriausią įstaigą:
PODAROGIFTS, Inc.
240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537
Atidaryta šeštadieniais iki 5 v.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — angių kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir angių kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1480 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

Steponas J. Minkus, seniausios N. Anglijos lietuviškos radijo valandėlės vedėjas; toliau į d. — šių metų "Miss Lithuania of N. E." Rita Babravičiūtė iš Dorchesterio, praeitų metų gražuolė Patricia Tamošiūnaitė iš Brocktono, šių metų antroji gražuolė Deborah Šmitaitė iš Brocktono.

MINKŲ RADIJO PIKNIKAS

Rugpiūčio 12 Romuvos parke Brocktone įvyko Stepono ir Valentinos Minkų vadovaujamos radijo valandos piknikas. Ši radijo valandėlė yra seniausia N. Anglijoje. Jai jau 39 metai.

Diena buvo graži, tai žmonių prisirinko daug. Onos Ivaškienės vadovaujamos tautinių šokių grupės studentai pašoko keletą šokių. Taip pat pasirodė ir Kolumbijos tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Jose Bedoya.

Vyriausia šeimininkė buvo Monika Plevokienė, vyriausias šeimininkas Mykolas Bichnevičius, vartus tvarkė Irena Williamson su pagelbininkėm. Visi jie padėjo šį pikniką sėkmingai pravesti.

Laimėjimai

Pikniko metu buvo visa eilė laimėjimų. Didžiausias laimėjimas buvo automobilis, kurį dovanojo Fitzmaurice Motor Sales, savininkas Juozas Kairys, iš Brocktono. Jį laimėjo numeris 14455.

Antrą dovaną — 100 dol. So. Boston Savings Banko laimėjo 12406. Trečią dovaną — kelionę lėktuvu iš Bostono į New Yorką ir atgal laimėjo nr. 1428, — dovaną paskyrė kongresmanas John Joseph Moakley.

Dar buvo keturios smulkesnės dovanos, kurias laimėjo įvairūs numeriai. Taip pat buvo ir 7 įžangos dovanos.

Šokių varžybos

Pensininkų polką laimėjo Eva Mullane iš So. Bostono ir Juozas Valičkas, taip pat iš So. Bostono. "Mames ir papes" polką laimėjo Stasė Vaišienė iš Dorchesterio ir Walter Rupšys iš Brocktono. Jaunimo polką laimėjo Vilija Eikinaitė iš Randolph ir Algis Valančiūnas iš Dorchesterio. Valsą laimėjo Catherine Kuzmich iš Brocktono ir Leon Kolodzeiczak iš Dorchesterio. Tango laimėjo Martha Iljinas ir Henrikas Šatkus iš Bostono, tvistą — Anne Ronukaitis iš So. Bostono ir Edvardas Yungstis iš Brocktono.

"Miss Lithuania of N. E." išrinkta Rita Babravičiūtė iš Dorchesterio, dukrelė Klementinos ir Juozo Babravičių. Antroji buvo išrinkta Deborah Šmitaitė iš Brocktono.

Šokių varžybų teisėjai bei rinkėjai buvo: Henrikas Čepas, Ona Ivaškienė, Laima Kontautienė (buvusi išrinkta 1951 gražuolė), Juozas Kasperas ir Povilas Jančauskas.

Steponas ir Valentina Minkai nuoširdžiai dėkoja visiems dalyviams, prekybininkams, kurie paaukojo dovanas, laikraščiams už garsinimą, suaukojusiems valgius — Marijai ir Jurgiui Jurėnams, Liudai Bichnevičienei, Albinai Sholtanis, visiems už piniginę paramą; visiems visiems nuoširdus lietuviškas ačiū.

Lietuvių kalbai išmokti geriausiai tinka Introduction to Modern Lithuanian (gramatika su 40 pamokų) — 8 dol. ir Lithuanian . Language Record (plokštelė su 20 pamokų) —5 dol. Tai geriausia dovana vardinių, gimtadienio, mokyklos baigimo ar vestuvių progomis sūnui, dukrai, anūkam ar draugam. Užsakant už 13 dol. gramatiką ir plokštelę, dovanų pridedama knyga "Vytautas the Great". Persiuntimui pridėti 50 c. Kreiptis: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

ninkas muzikas Algirdas Kača-Račkauskas ir solistas Mečislovas da parapijos didesnėse šventėse liaus

BOSTONO ŽINIOS

Septintas metinis piknikas ir lietuviškos kultūros paroda įvyks rugsėjo 16 Maironio parke, Shrewsbury, Mass., prie Worcesterio. Rengia Naujosios Anglijos Lietuvos vyčiai. Pradžia 12 v. Programa 3 val. popiet. Dainuos Šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras iš New Britain, Conn. Chorui vadovauja muzikas J. Beinoris. Lietuviškų drožinių ir rankdarbių paroda bus visą dieną. Šokiai prasidės 4:30 v. popiet. Bus lietuviškų valgių ir gėrimų. Įėjimo mokesčio nėra. Albertas Jaritis, apskričio pirmininkas, kviečia visus lietuvius atsilankyti.

Šv. Petro parapijos mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 5. Veikia aštuoni skyriai ir vaikų darželis. Mokyklai vadovauja Nukryžiuotojo Jėzaus seselių kongregacija. Parapijos mokykla veikia nuo 1945.

Lietuvos vyčių Algirdo 17 kuopa Bostone savo metinius rudens šokius rengia rugsėjo 29 Lietuvių Piliečių draugijos salėje, 368 Broadway So. Bostone. Pirmininkas Jonas Olevičius su komitetu kviečia visus apylinkės lietuvius dalyvauti.

Parengimai

Rugsėjo 23 Maironio parke Worcesteryje rengiama Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos diena.

Rugsėjo 30 3 v. popiet. Liet. Bendruomenės Bostono apylinkė rengia tautos šventės minėjimą Liet. piliečių draugijos salėje.

Spalio 21 rengiamas Laisvės Varpo rudens parengimas liet. piliečių draugijos salėje So. Bostone.

Kultūros Židiniui aukoju, kad atsistotų jis ant kojų!

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50, Polyester Cotton 2 yardai už 1 dol.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai ● Turtas—Assets virš $213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5¼ %
- Special Notice a/c — 5½
- 1 year Term Deposit — 5¾ %
- 2 year Term Deposit — 6%

—— All Accounts Compounded Daily ——

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 DIENŲ (Vilniuje 5, Kaune 1, Rygoje 2, Taline 3 ir Helsinkyj 3 d.d.)

KAINA nuo $675.00

Vykstantiems iš Chicagos, $100.- ir iš Detroito 66.- daugiau.

Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke.

Dar yra vietos šiose grupėse:

SPALIO 3 IR GRUODŽIO 21

Grupėse dalyvių skaičius ribotas —NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

DARBININ

Redakcija
Administra
Spaustuvė
Vienuolyna
Kultūros Ži

NEW YORKO NAUJIENOS

Maironio lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 8, šeštadienį, toje pačioje vietoje, Holy Child Jesus parapinėje mokykloje, 111-11 86 Ave. ir 111 Street, Richmond Hill. Įėjimas iš 111 Street. Prašomi visi susirinkti 9 v.r. Veiks visi 8 skyriai, pagelbinė klasė, vaikų darželis. Taip pat mokykla praplečiama, atidaroma aukštesnysis jos skyrius.

Į aukštesniąją lituanistinę mokyklą kviečiami ne tik šiemet ir pernai baigę Maironio lituanistinę mokyklą. Kviečiami visi anksčiau baigę mokyklos 8 skyrius. Aukštesnioji lituanistinė mokykla, arba devintasis skyrius, darbą pradeda drauge su Maironio lituanistine mokykla rugsėjo 8 toje pačioje vietoje.

Į parengiamąją klasę Maironio lituanistinėje mokykloje vaikai priimami apie 5 metų. Per daug jaunų leisti neapsimoka, nes sudaro kai kurių sunkumų ir tėvam ir mokytojam.

Romualdas Kisielius, mūsų foto korespondentas, R.C.A. bendrovės meno parodoj Somerville, N. J., laimėjo pirmąją premiją juoda-balta fotografijos kategorijoje už nuotrauką "Charisma". Ši nuotrauka tai folkloristo a.a. Juliaus Vaičiūno portretas. Parodoj Romualdas buvo išstatęs tris savo darbus. Vieną iš nepremijuotų jo nuotraukų, pavadintą "Bowery Joe", R.C.A. bendrovės mikrofotografijos skyriaus vadovybė paprašė pakabinti visam laikui fotografinių tyrinėjimų laboratorijoj.

Darbininką pasveikino jubiliejinės skautų stovyklos vadovybė iš Beaumont, Ohio.

Adolfas Ambrose, Athol, Mass., sulaukęs 55 m. amžiaus, staiga mirė. Apie jo mirtį pranešė velionies pusseserė V. Kazlauskienė iš Flushing, N.Y.

Leonarda Fronto Bičiū pirmininkas seimo, šią New Yorką kimų ir pa Liet. Front viai jis gyv yra vienos kyklos mok

Dideli k nius Ameri savaites ter šimto. Karš žmones, be per anksti n želių gėlės.

Juozas Woodhaven puse metų piūčio 21. pijos bažny Jono kapir rūpinosi Š Nuliūdime dukra Anyta nis buvo reikalam. Š sukaktį, Br dinio statyb

Už a.a. O mirties me bus aukojan lyčioj rugs val. ryto. U su šeima.

Prancišk Brooklyne mieji darbai žios vienuo ti dail. V. vitražai. Jie jąjį K. Židi koplyčioje, tvarkyti. S taip pat pa parengiamo patalpas.

Pigiai p šeimos na Bronx. Skan

9% UŽ PASKOLA

Tėvai Pranciškonai, norėdami įrengimo užbaigimą, išleido PAS
Už paskolą bus mokama 9%.
Visi paskolos lakštai — Mortgag
Reikalui esant paskolą galima b
Paskolos grąžinimą ir nuošimčių vienuolija ir LITO bendrovė.
Užuot laikę savo santaupas bar šimčiai, investuokime jas į Kul "Mortgage Bonds".
Kuo greičiau išpirksime "Mortg naujas ir erdvias Kultūros Židini
Užsakant "Mortgage Bonds" p

Gerbiami Tėvai Pranciškonai:

Siunčiu čekį /..... už kuriuos pra Bonds".

Aš suprantu, kad už šiuos "Bonds" b 8% metinio dividento bus mokama ka atperkant šiuos "Bondi" po 5 metų.A bet tada metinis dividentas bus tik 8%

Šiuos "Mortgage Bondi" prašau užreg

Mano vardu .....

Mano vardu lygiai teisėm su

Sekančiu vardu ..... paskiriant mane kaip legalų globė

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Social Security numeris .....

Para

Prašom siųsti: Franciscan Fathe c/o Litas Investin 86-01114 Str., Richmond Hill, N. Telef. 212 — 441-

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 37 | Penktadienis - Friday Rugsėjis - September 14, 1973 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N.Y. 11221 | 15 centų

Savaitės įvykiai IX. 3-10

Ar po atostogų politika bus kitokia?

Rugsėjo 5 Kongresas baigė atostogas. Atstovai grįžo su įspūdžiais, kad poliečiai labiausiai yra susirūpinę infliacija, kylančiom kainom. Tai jiem svarbiau nei Watergate. Infliacijai šalinti reikia bendradarbiavimo tarp Kongreso ir Baltųjų Rūmų. Iš abiejų pusių pasakyta palankių žodžių, lyg pamojuota alyvų šakelėm. Bet abidvi pusės negali atsisakyti kovos dėl pirmenybės.

Prezidentas Nixonas nori palikti praeitį užmirštą. Rugsėjo 5 ir 9 kalbose jis minėjo naujus gyvybinius uždavinius, ypačiai kovą su infliacija, energijos organizavimą. Pageidavo tam "abipusės iniciatyvos". Bet čia pat neišvengė prezidentas Kongreso ligšiolinę veiklą vadinęs "didžiai apviliančia". Pasisakė negalįs sutikti su Kongreso išlaidumu ir dėl to turėjęs vetuoti atlyginimo minimumą, kuris Kongreso buvo nutartas pakelti iš 1.60 dol. iki 2.00 ir paskiau 2.20. Iš kitos pusės prezidentas negali sutikti su Kongreso siekimu siaurinti išlaidas apsaugos reikalam, nes tai pastatytų Ameriką į antraeiles valstybes su pavojum Amerikos laisvei.

Pareiškimais apie infliaciją ir kitas dienos problemas prezidentas stengiasi apeiti Watergate. Tos pačios taktikos laikėsi ir viceprezidentas Agnew, kaltindamas tuos, kurie gaišina laiką su Watergate ir trukdo vyriausybei gyvybinius darbus.

Bet praeitis nesiduoda laidojama. Ervin komisija po atostogų Watergate apklausinėjimus atnaujino, ypačiai apie pinigines nelegalias aukas komitetui už prezidento perrinkimą. Darbą numato tęsti iki lapkričio 1.

Prezidento pokalbio įrašai svarstomi jau apeliaciniame teisme nuo rugsėjo 10, ir sprendimo laukiama už 10 dienų.

Los Angeles pereitą savaitę pradėta buv. prezidento patarėjo Ehrlichmano ir kitų trijų buvusių prezidento štabo narių byla dėl įsilaužimo į Ellsbergo psichiatro patalpas.

New Yorke šią savaitę pradėta buvusių vyriausybės narių Mitchell ir Stance byla. Jie kaltinami veikę naudai Vesco, kuris buvo davęs prezidento perrinkimo komitetui 200,000 ir kuris dabar nuo teismo už pinigines malversacijas pabėgęs į užsienį.

Alyvų šakelės nepašalino įtampos tarp Baltųjų Rūmų ir Kongreso ir politikos nepakeitė. Tik abi pusės rodo taktinio atsargumo: prezidentas žino, kad jo prestižas tebėra susilpnintas ir jis negali nepaisyti Kongreso; Kongresas žino, kad jis neturi tiek jėgos, kad galėtų panaikinti prezidento veto.

Žmogaus persekiojimas Sovietuose ir Amerika

Rašytojo Solženitsino, fiziko Sacharovo ir kt. vadinamų disidentų persekiojimas Sovietuose rado didelio atgarsio Amerikoje. Spauda kartojo Solženitsino pareiškimą, kad jo rankraštis apie sovietinius konc. lagerius KGB pagrobtas. Žinią, kur rankraštis paslėptas, išdavė E. Voroniavskaja po 5 dienų be paliovos tardymo. Paleista ji pasikorė. Spauda taip pat kartojo Sacharovo įspėjimą, kad detente

(nukelta į 2 psl.)

DEVINTASIS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS

L.K.M. Akademija savo suvavimus šaukia kas treji metai. Šiemetinis suvažiavimas Bostono Jėzuitų Kolegijoj rugpiūčio 31 — rugsėjo 2 buvo devintasis. Suvažiavimą ruošė ir globojo Naujosios Anglijos židinys, o jo programą sudarė akademijos valdyba Romoj. Programoj buvo atidaromasis ir baigiamasis pilnaties posėdis ir 7 sekcijų posėdžiai. Pilnaties posėdžiuose buvo skaitytos dvi paskaitos, o sekcijų — 24.

Penktadienis, rugpiūčio 31

Suvažiavimas pradėtas rugpiūčio 31, 9 val., ryto, mišiomis Šv. Ignoto bažnyčioj. Mišias aukojo ir progai pritaikytą pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys.

Po pamaldų ir registracijos suvažiavimą atidarė suvažiavimui ruošti komiteto pirmininkas prof. dr. A. Navickas, pareikšdamas, kad šis suvažiavimas skiriasi nuo kitų, nes neturi vienos visą suvažiavimą jungiančios minties. Pasveikinęs dalyvius, prezidiuman pakvietė prof. dr. A. Kučą pirmininku ir prof. dr. V. Jaškevičių pavaduotoju, o kun. dr. J. Grabį sekretorium.

Tada Akademijos pirmininkas prof. dr. A. Liuima, S.J., savo įvadinėj kalboj apžvelgė Akademijos veiklą nuo paskutinio suvažiavimo: knygų leidimą, židinių veiklą ir narių darbus. Jis pranešė, kad Akademija turi 221 narį, kad per paskutinius trejus metus mirė 12 narių, kad Romoj prel. dr. P. Jatulio ir kun. R. Krasausko dėka susikaupė turtinga biblioteka ir archyvas, kad JAV prel. P. Juras Akademijai perleidžia savo Alkos muziejų ir leidiniam leisti atsiranda mecenatų, tarp jų ir suvažiavime dalyvaujanti ponia Elena Mickeliūnienė, išleidusi 6 knygas, kad kun. Prunskis kasmet skiria premijas už mokslo veikalą 1000 dol., už religinį veikalą ir žurnalistui po 500 dol.

Įvadinę paskaitą pilnaties posėdy — "Charizmatinis Bažnyčios atsinaujinimas teologijos šviesoje" — skaitė prel. V. Balčiūnas. Remdamasis Šv. Raštu ir Bažnyčios Tėvų mokslu, jis išdėstė, kad charizmos yra nepaprastos Šv. Dvasios dovanos, kurias gavo apaštalai Sekminių rytą ir kurias jų rankų uždėjimu gaudavo ir tikintieji. Vėliau į jas nebuvo kreipiama didelio dėmesio. Jų vertinimą pirmiausia JAV iškėlė sekmininkų sąjūdis, kilęs protestantuose, o dabar turįs tūkstančius sekėjų ir katalikų tarpe, kurį, kaip atsinaujinimo sąjūdį, kritiškai žvelgdama, vertinanti ir Kat. Bažnyčios hierarchija.

Teologijos sekcija, kuriai vadovavo prel. dr. V. Balčiūnas, turėjo dvi paskaitas.

Po pietų pertraukos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos sesuo Ona Mikalaitė gvildeno charizmatikų klausimą iš praktinės pusės, kaip jie reiškiasi šių dienų Kat. Bažnyčioj. Jos tema buvo "Charizmatinis atsinaujinimo sąjūdis šių dienų Kat. Bažnyčioje". Paskaitininkė daugiausia lietė JAV charizmatikus.

Prof. kun. A. Rubšys, teologijos ir Šv. Rašto licenciatas, skaitė paskaitą "Mito klausimas Naujajame Testamente". Dabar dažnai girdim ir skaitom, kad Šv. Raštas esąs mitas, bet mum mažai kam žinoma kuria prasme. Paskaitininkas, remdamasis atitinkamais autoriais, stengėsi išaiškinti mito sąvoką Šv. Rašto atveju. Mitas esąs "aprašymas antgamties žmogaus kalba, išreiškimas to, kad dieviška, žmogaus sąvokomis; pristatymas Anapus šiapusinėj išraiškoj — pavyzdžiui, Dievo transcendencijos išreiškimas erdviniu nuotoliu". Paskaitininkas įdomiai ir subtiliai paaiškino šio numitinimo teigiamas ir neigiamas puses.

Istorijos mokslų sekcija, kuriai vadovavo prof. S. Sužiedėlis, turėjo tris paskaitas.

Pirmąją paskaitą skaitė dr. V. Gidžiūnas, OFM — "Pranciškonų-bernardinų darbai XV-XVI amž." Paskaitininkas nušvietė, kiek pranciškonai-bernardinai tuo metu prisidėjo prie tikėjimo platinimo ir kultūros skleidimo Lietuvoj, jų pastangas grąžinti Kat. Bažnyčiai pravoslavus ir jų kovas protestantizmui įsigalint Lietuvoj.

Antrą paskaitą skaitė prof. dr. B. Mačiuika — "Istoriniai leidiniai okupuotoje Lietuvoje po 1945". Paskaitininkas ne tik palietė okupuotoj Lietuvoj išleistų knygų biblíografiją, bet atidengė ir sunkią padėtį Lietuvos istorikų, įstatytų į sovietinius rėmus. Nežiūrint to, lietuvių istorikų skaičius didėja. Deja, jie daugiausia, gal dėl esamų aplinkybių, savo studijose teliečia tik XIX ir XX amž. Ankstesnius laikotarpius tėra nagrinėję tik 3 ar 4 vyresniosios kartos istorikai. Tačiau daug yra padaryta pagelbinėse istorijos šakose.

Prof. dr. P. Rabikauskas, S.J., temoj "Lietuvos istorinių šaltinių leidimas" išdėstė šaltinių leidimo reikalą ir dabartines galimybes juos rinkti ir leisti Romoj. Darbą bereikia tik tęsti, nes jau yra išleista "Fontes Historiae Lituaniae" I tom. Kiti penki tomai baigiami paruošti. Reikia tik lėšų paruošimui ir išleidimui.

Tą pačią dieną po paskaitų buvo susipažinimo vakaras, kuris dalyvių skaičiumi nebuvo gausus, nes dienos karščiai buvo gerokai visus išvarginę.

Šeštadienis, rugsėjo 1

Rytą, 8:30 val., Šv. Marijos bažnyčioj buvo koncelebruotos mišios už mirusius Akademijos narius. Jas aukojo šie kunikai: A. Liuima, SJ, P. Rabikauskas, SJ, ir V. Gidžiūnas, OFM.

Psichologijos-pedagogikos mokslų sekcija, kuriai vadovavo prof. dr. J. Pikūnas, turėjo keturias paskaitas.

Prof. dr. I. Užgirienė savo paskaitoj "Protinis vystymasis ir etinių normų supratimas" aiškino vaikų protinį vystymąsi ir moralinių normų supratimą.

Prof. dr. J. Pikūnas paskaitoj "Humanistinės vertybės: ugdymas ar paneigimas", sakytume, tęsė pirmąją paskaitą, nes lietė jaunimo auklėjimą mūsų laikais, paneigiant ar ugdant humanistines vertybes, pabrėždamas, kad JAV mokyklose paneigiamos humanistinės vertybės ir dėl to turim morališkai sukrikusį jaunimą.

Dr. R. Kriaučiūnas pranešė "Pasaulio lietuvių jaunimo studijinės anketos rezultatų svarbesnes koreliacijas". Iš šio pranešimo paaiškėjo jaunimo nusistatymas lietuvybės ir religijos atžvilgiu; jis nėra perdaug džiuginantis.

Prof. kun. dr. A. Paškus paskaitoj "Modernaus žmogaus dilemos krikščioniškosios moralės šviesoje" atidengė moderniojo žmogaus psichologiją, kaip jis sprendžia savo gyvenimo dilemas.

Šios sekcijos paskaitos yra labai naudingos tėvam, turintiem augančius vaikus ir brėstantį jaunimą; dėl to, kai jos bus išspausdintos "Suvažiavimo darbuose", labai patartina jas įsigyti ir atidžiai perskaityti.

Po pietų pertraukos sekcijų posėdžiai vyko dviejose salėse lygiagrečiai.

Architektūros ir meno sekcija, kuriai vadovavo dr. A. Kulpa-Kulpavičius, turėjo 3 paskaitas.

Dr. J. Gimbutas apžvelgė "Lietuvos bažnyčios statytojus", pradedant liaudies meisteriais, baigiant gabiais architektais.

Dr. A. Kulpa-Kulpavičius paskaitoj "Vilniaus miesto planavimas iki XIV amž." išdėstė Vilniaus miesto planavimą nulėmusias priežastis: pagrindinės jų buvo militarinė ir politinė miesto paskirtis.

E. Arbas paruošė studiją "Lietuvis architektas XX amž.", kurią, jam nedalyvaujant, perskaitė kun. St. Yla.

Gamtos ir tikslių jų mokslų sekcija, kuriai vadovavo dr. P. Kaladė, turėjo net penkias paskaitas.

Dr. B. Povilaitis skaitė "Nikotinas ir kiti nikotiana genties augalų alkaloidai".

Dr. P. Kaladė — "Vėžį sukeliantieji cheminiai maisto priedai".

Dr. E. Užgiris — "Nauji fiziniai metodai imunologijoje".

Prof. dr. P. Jasaitis — "Virusų tyrimas".

Dr. T. Žiūraitis, O.P. — "Naujas mokslo žvilgsnis į evoliucijos teorijas". Šiuo klausimu jis neseniai plačiai rašė Darbininke.

Sekmadienis, rugsėjo 2

Sekmadienį, 10 val. ryto, lietuvių Šv. Petro parapijos bažny-

(nukelta į 4 psl.)

IV-tajame PLB seime Washingtone Lietuvos pasiuntinybė je priėmimo metu. Iš k. į d. dr. K. Bobelis — Altos pirm., dr. K. Valiūnas — Vliko pirm., J. Kajeckas — Lietuvos atstovas Washingtone, St. Barzdukas — PLB garbės pirmininkas.

LIETUVOS KATALIKŲ NAUJI SKUNDAI SU 30,782 PARAŠAIS

Lietuvos pogrindinis laikraštis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" 1973 m. Nr. 6 praneša, kad š. m. kovo mėn. tėvai ir vaikai kreipėsi į švietimo ministeriją Vilniuje; į Religijų reikalų įgaliotinį K. Tumėną, o š. m. gegužės 14 į TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumą Maskvoje.

Prašė: nutraukti tikinčiųjų vaikų diskriminaciją mokyklose, sustabdyti antireliginę ir antilietuvišką propagandą vadovėliuose, duoti tikintiesiem šv. Rašto bei kitų religinių knygų.

(Tęsinys iš praeito nr.)

ŠVIETIMO MINISTERIJAI VILNIUJE: "MUMS JAU NUSIBODO PRIEVARTINIS BEDIEVINIMAS . . ."

LTSR Švietimo Ministerijai
Lietuvos moksleivių ir jų tėvų
PAREIŠKIMAS

Mes, moksleiviai ir tėvai, gerai suprasdami mokyklos tikslus bei pareigas jaunajai kartai, dažnai nusiviliame, nes moksleiviams teikiama ne tai, ko iš tikrųjų reikia.

"Visuomenės Mokslo" vadovėlyje rašoma: "Patriotizmas yra vienas geriausių žmogaus prigimties pasireiškimų . . . Jis pasireiškia meile kraštui, kuriame ir užaugome, meile jo istorijai . . ." Kaip mokiniam pažinti Lietuvos praeitį, jei J. Jurginio "Lietuvos TSR istorija" yra trumpa — vos 100 puslapių — ir vienašališka, o A. Gaigalaitės "Lietuvos TSR istorija" (148 p.) pasakoja vien apie revoliucinį judėjimą ir pokario metus? Tuo tarpu "TSRS istoriją" sudaro keturios dalys — viso 650 puslapių. Todėl moksleiviai, daug žinodami apie Pugačiovą, Petrą I ir kt., beveik nieko nežino apie garbingą Lietuvos praeitį.

Pati didžiausia blogybė yra prievarta mokiniams skiepijamas ateizmas. Kalbama, kad religija Tarybų Sąjungoje yra privatus reikalas, kad TSRS Konstitucija visiems garantuoja sąžinės laisvę, bet gyvenimo praktika byloja kitką.

Religingi moksleiviai nekartą yra išjuokiami, barami už religinę praktiką; jų karikatūromis "puošiami" mokyklų sienlaikraščiai. Iš mokinių atiminėjami medalikėliai ir kryželiai. Kartais mokytojai tikinčius mokinius net iš bažnyčios išveda, pvz. laidotuvėse.

Religingi moksleiviai yra verčiami kalbėti ir rašyti prieš savo įsitikinimus, piešti antireligines karikatūras. Atsisakiusiems veidmainiauti rašomi dvejetai arba vienetai.

Mokytojai verčia religingus mokinius stoti į ateistines organizacijas ir būrelius ir dėl to daugelis paskatinami veidmainiauti.

Dalis mokytojų pamokas panaudoja ateistinei propagandai. Ateizmas mokyklose ir už jų sienų skelbiamas, panaudojant net apgaulę, pvz. rodant 'stebuklus', piktai išjuokiant bei sąmoningai iškreipiant katalikų tikėjimą.

Kartais elgesys mažinamas iki patenkinamo vien už lankymąsi į bažnyčią. Į charakteristikas įrašomi religingų moksleivių įsitikinimai ir tuo apsunkinama jiems įstoti į aukštąsias mokyklas.

Moksleiviai dažnai turi atsakyti į religinius įsitikinimus liečiančius anketų klausimus Mums nesuprantama, kodėl prievarta braunamasi į sąžines? Dalis moksleivių, nenorėdami atskleisti savo įsitikinimų, veidmainingai atsako į tuos klausimus. Kam tai naudinga?

Paminėjome tik kai kuriuos moksleivių sąžinės prievartavimo atvejus, bet ir jie verčia manyti, kad tarybinei mokyklai labiausiai rūpi ne mokymas ar auklėjimas, o subedievinimas. Toks "auklėjimas" griauna mokyklos autoritetą, o mokiniams daro neatitaisomą žalą.

Mums jau nusibodo prievartinis bedievinimas, ir tai iššaukia reakciją — nusigręžimą nuo jėga peršamų idėjų. Kodėl šitaip elgiamasi mokyklose, jei TSRS Konstitucija skelbia sąžinės laisvę?

Todėl mes prašome Švietimo Ministeriją užkirsti kelią šiems žalingiems reiškiniams mokyklose, kad niekas moksleiviams nekliudytų naudotis sąžinės laisve.

1973 m. kovo mėn. 14,284 parašai.
N. B. Moksleivių pasirašė apie 25 procentai.

RELIGIJŲ REIKALŲ ĮGALIOTINIUI VILNIUJE: KODĖL TŪKSTANČIAI ŠV. RAŠTO EGZ. SIUNČIAMA UŽSIENIO LIETUVIAM, O LIETUVOJE 1 EGZ. TENKA 300 TIKINČIŲJŲ.

Religijų Reikalų Tarybos
Įgaliotiniui K. Tumėnui
Lietuvos tikinčiųjų
PAREIŠKIMAS

1973 kovo 1 laikraštyje "Gimtasis Kraštas" skaitėme vyskupo R. Krikščiūno pareiškimą:

— Katalikai Lietuvoje leidžia sau reikalingas knygas. Neseniai atspausdinome "Romos Katalikų Apeigyną Lietuvos Vyskupijoms", "Maldyną", "II Vatikano Susirinkimo Nutarimus" ir kitas knygas. Štai, dar spaustuvės dažais tebekvepia labai reikšmingas leidinys — "Šventojo Rašto Naujasis Testamentas".

Mes, tikintieji, panorome įsigyti "Šventąjį Raštą". Deja, vietos kunigai mums paaiškino, kad "Šventojo Rašto" gavę tik po kelis ar keliolika egzempliorių — maždaug 300 tikinčiųjų po 1 knygą . . .

Jei katalikai Lietuvoje leidžia sau reikalingas knygas, tai kodėl pokario metais neišsileido pačios reikalingiausios knygos — katekizmo? Kodėl "Šventojo Rašto" buvo išleista tik 10,000 egzempliorių? Kodėl mes savo akyse nematėme "II Vatikano Susirinkimo Nutarimų", negalėjome gauti "Maldyno", nors maldaknygę privalo turėti kiekvienas katalikas? Maža to, kodėl, patys negaudami "Švento Rašto", girdime, kad kažkas jo tūkstančius egzempliorių siunčia užsienio lietuviams? Nejaugi mums reikės gimines užsienyje prašyti, kad prisiųstų Lietuvoje išspausdintą "Šventąjį Raštą"?

Kadangi mums paaiškėjo, kad religines knygas labai mažais tiražais leidžia ne katalikai, bet, vyskupui prašant ir Jums, Įgaliotini, tarpininkaujant, tarybinė valdžia, todėl prašome pasirū-

(nukelta į 2 psl.)

HAPPY LABOR DAY

ABBOTTS ICE CREAM
369 Raymond Blvd.
Newark, N. J.

Cardinal Spellman
Pensionist Fathers
Situated along the banks of the Hudson overlooking the Palisades. An ideal spot to find respite from today's hectic pace of living. Retreats for men, women, youth religious, married couples. Day-of recollection and workshops
9901 PALISADE AVENUE
BRONX, N.Y. 10471
(212) 549-8500

SUN ROSE BOOKSHOP
Open 6 Days a Week
Large Array of Religious Books
640 Asbury Ave.
Ocean City, N.J.
Call 609 399-9190

COMMUNITY SUNOCO SERVICE STATION
General Auto Repairs Road Service
Tires and Batteries and Accessories
35 Terhune Ave., Lodi, N. J.

PHYLLIS' HOUSE OF BEAUTY
Latest in Creative Hairstyling
Open 5 Days a Week Until 6 P.M.
We also have wigs and wiglets
180 SPEEDWELL Ave.
Morristown, N.J.
Call 201 267-6366

FLORICK'S JOE SERVICE STATION
N. Y. C. Inspection Station
Air Conditioning Experts
590 Rt. 109 North Lindenhurst, L.I.N.Y.
516 — 888-8847

COUNTRY KNOLLS GARAGE
Route 110 Fletcher Pl.
Huntington Sta. L. I.N.Y.
516 HA 1-4580

SUFFOLK AUTO SPRING & WHEEL ALIGNMEMT CORP.
273 Overton St.
Sayville, L. I. N.Y.516 589-0486

SUBURBIA MEAT MARKET
23 Rockaway Ave.
Valley Stream, L. I. N. Y.
516 561-9040

NARDY PONTIAC
Buy from one of "The Best" Factory Authorized Dealer, Sales Service, Parts Also Choice Selection of Used Cars. 558 Jericho Tpke., Smithtown, (1/2 mile W. of Smith Haven Shop. Ctr.) (516) 724-0300

ARDAMM'S DOG GROOMING CENTER
All Breeds. Open 6 Days a Week
194 Boulevard Hasbrouck Heights, N.J.
Call 201 288-4064 Ask for Ruth Speruggio or Jerry Boppe

BIG TWO GARAGE
Diesel and Gas Motor Repairs
Open 7 Days a Week, 24 Hours a Day. Western Union Office on Premises. 24 Hour Towing Service
711 U.S. Route No. 1 Edison, N.J. Call 201 985-5995

MOORE'S MOBIL SERVIC STATION
Repair, Body Painting 2nd & Broad St. Millville, N. J. also
MOORE'S BUS SERVICE
Buses for all occasions Call 609 327-0424 or 609 785-0241 Home

RCW REALTY INC.
All Phases "Real Estate, Management & Tax Consultants, Business Services, Member MLS & Nat'l Ass'n of Realtors.
8037 Jericho Tpke. Woodbury, L. I.
516 364-1995

D & B AUTO BODY SHOP
2215 North Delsea Drive
Vineland, N. J.
Expert Body & Fender Repairs
Custom Painting, Towing Available
Call 609 696-1713
Ask for Don or Butch

ROMAN SWIDERSKI
Sales Rentals
48 Main St.
Southampton, N. Y.
516 283-3131

DUBICKI AUTO SALES
Auto Wrecking Auto Body
24 Hour Service, N. Y. State Inspection Station. Mastic, N. Y.
516 281-7743

J & F OLDSMOBILE INC.
New and Used Cars
Sales and Service. Directly Across from 2 Guys on Route 440 New Address 315 Clendenny Ave. Jersey City, New Jersey Call 201 432-4674

STRAUSS PLASTIC CO. INC.
Quality Injection, Custom Molders & Mold Design
111 Gotthart St. Newark, N.J.
Call 201 589-1876-7

T.E. ENTERPRISES INC.
Book Distribution Fulfillment and Warehousing Services
100 Commerce Road
Carlstadt, N. J.
Call 201 935-4477

DOWD & DOWD
Registered
PLUMBING AND HEATING
Bathroom & Kitchen Remodeled City Violations Corrected Water Service
Phila., Pa.
215 BA 2-0141

JOSEPH'S PAPERHANGING
Phila. Pa.
Free Estimates
215 CH 7-5822

SAVE ON AUTO REPAIRS
Rent a Bay Fix it Yourself, Full Service Garage 510 Market St. Saddle Brook, N. J. Mechanic on Duty, Mon. to Fri. 8 till 7. Sat. 10-6. Call 201 845-9843

MOTOR CLUB OF AMERICA
3238 Boulevard
Jersey City, N. J.
Dial 201 659-6427
Mr. Vincent Monto

MAZZONE PLUMBING INC.
Plumbing and Heating Contractors
77 Emma Place
Saddle Brook, N.J.
Call 201 843-6444

RUSSELL'S AUTO REPAIR
Body and Fender Work
Major and Minor Repairs
374 North Midland Ave.
Saddlebrook, N. J.
Call 201 791-4055

BOB SCULLY SEASHORE LIQUOR STORE
3311 Pacific Ave.
Wildwood, N. J.
Wines, Liquors Cordials Beer
Call 609 522-2750

HOTEL COMMODORE
Helen Keough Natina, owner
109 — 4 Ave.
Belmore, N. J.
(201) 681-0038

SAM'S ARCO COUNTRY STORE
Jumbo Sandwiches, Subs and Cheesesteaks, Groceries. U—Haul rentals. Fill up at Sam's Arco for your return Home Route 50 Tuckahoe, N. J. For Take Out 628-2637

CORONET DISPLAY CORP.
83 Main St.
Netcong, N. J.
(201) 347-1965

HOME & OFFICE INTERIOR
309 North Ave.
New Rochelle, N.Y. 10801
914 636-1135

GARAGE DOORS
Roway Overhead Door Sales
Serving Doors Operators
All Makes
(914) WH 9-8890

R AND B TOWING SERVICE
6040 Boulevard East
West N.Y., N.J.
Call (201) 867-0111
For Fast Prompt Service

ALL FORMS MASONRY WORK
Stone Walls, Patio, Steps, Plaster
Guaranteed Low Prices Nat.
914 948-5105

TONY'S GARAGE
Open 7 Days a Week
Full Service
424 Monroe Street
Passaic, N. J.
Call 201 779-9218

STEAMWAY OF NORTH JERSEY
Carpet Cleaners
Waldwick, N. J.
Call 201 447-4391

SMITH FUNERAL HOME
1 Baker Ave.
Dover, N. J.
Call 201 — 366-0382

SIGNAL DELIVERY SERVICE
151 Maywood Ave.,
Maywood, N. J.
Call 201 845-9550

KRUSE TRUCKING CO. INC.
131 Bay Street
Jersey City, N.Y.
Call 201 433-1166

BARON MOTORS CARRIERS CO.
145 Blanchard St.
Newark, N. J.
Call 201 589-3131

VOZA'S AUTOMOTIVE SERVICE
Complete Car Service
341 Ridge Road,
Lyndhurst, N. J.
Call 201 438-4255

SURF SAILING
1008 Richmond Ave.
Point Pleasant Beach, N. J.
(Hobie Cat) Headquarters
Call 201 892-8303

VISUAL CONCEPTS UNLIMITED
W/MARK V STUDIOS
P. O. Box 3125
Trenton, N. J.
609 393-4445

GEORGE'S — SEAFOOD & STEAK HOUSE
Where Dining is a Pleasure
Open Daily — lunches and Dinners
Your Hosts George and John
1980 Flatbush Ave. (off Kings Highway)
Brooklyn Free Parking ES 7-7674

COURT HOUSE BAKERY
Open 7 Days a Week
Finest of Bakery Products
We Specialize in Birthday Cakes
Jamesway Plaza No. 12
Cape May Court House
Call 609 465-7551

WEHRLEM BROTHERS COTTAGES
197 Princeton Ave.
Brick Town, N. J.
Call 201 899-3505

AL'S SERVICE STATION
134 South Main St.
Cape May Court House
All Collision Repairs & Body Work Complete To Your Satisfaction. Call (609) 465-4162

KLINGBEIL MANAGEMENT CO.
Specialists in Property Management
70 New Hampshire Ave.
Lakewood, N.J.
Call 201 364-2900

CRANBURY AUTOMOTIVE LIMITED
Specializing in Antique & Classic Car & Metal Work, Metal Fabrication & Restoration, Custom Finishing Lacquer Painting, Hilarc Welding Service any Car (Road or Show) Antique Car Repair & Service R. D. No. 2 Box 42-A Cranbury, N. J.
Call 609 655-1199

STAGE DELICATESSEN
Open 7 Days a Week
177 Route 17 South
Paramus, N. J.
Bring the Family
For Sunday Dinner

O'HENRY'S DRIVE IN AND RESTAURANT
Open 7 Days a Week
2113 Bay Avenue
Spray Beach,
Beach Haven, N. J.

THE ANCHOR AGENCY INC. REALTORS AND INSURERS
A Complete Management Service
Route 47 & Parkway
Rio Grande, N. J.
Call 609 729-0005

MOUNT ESTATES
Homes from $23,990 open 7 Days
Models Now Open and Ready for Inspection
Models Located on Frog Pond Road off Route 539, Tuckerton, N. J. Phone (609) 296-1310
Directions: Fron North Jersey Take Garden State Parkway South to Exit 58. Left on Route 539 to Frog Pond Road. Left 1 mile to model.

PROFESSIONAL PAINTING AND HOME MAINTENANCE
Reasonable price — Free Estimate
(914) 725-2083

ALFIE CUSTOM COLOR
155 North Dean St.
Englewood, N. J.
Call 201 569-2028

CENTRAL AUTO BODY
Open 5 Days a Week
Collision Work our Specialty and Insurance Problems
1008 Richmond Avenue
Point Pleasant Beach, N. J.

BOB'S SUNOCO SERVICE STATION
Open 7 Days a Week
General Repairs, Specializing in Vinyl Tops & Upholstery
Black Horse Pike & Cardiff Circle,
Cardiff, N.J.

CULLIGAN WATER CONDITIONING INC.
2047 Highway No. 22
Union, N. J.
Call 201 688-1600

CARDINAL DRIVE BP SERVICE STATION
Complete Car Service
Call 201 270-0404

FIRST NATIONAL BANK OF HOPE
Member of F.D.I.C.
HOPE, N.J.

SOUTH BRUNSWICK ASPHALT, INC.
Deep Strength
Fresh Ponds Road Box 394
Dayton, N.J.
Call 201 329-2345
Ask for Mr. James Castiglione

SULLIVAN'S TAPPAN INN
ENT. FRI. & SAT. NITES
CHEF GEORGE GREEN
205 Oak Tree Road. Off Rte. 303
TAPPAN, N.Y.
914 359-9802
(Closed Monday)

STASNY'S
9 FRANKLIN TPKE., WALDWICK
Summer Special Monday thru Sat. 99c Spaghetti Meatballs, Spaghetti Clam Sauce, Zitti Meat Sauce, Fried or Broiled Filet of Flounder, Chicken Salad Plate, Tuna Salad Place, Diet Plate, Broiled Chopped Steak. Free Coffee from 11:30 to 3 PM
Stuffed Shrimp with Crabmeat Lobster Stuffing 4.25. Whole Baby Flounder 3.25. Prime Ribs of Beef 4.95 (Served with Salad, Potato or Vegetable) For Reservations Call 652-8626

LIBERTY HARBOR MARINA
Washington and Liberty
Waretown, N. J. 08758
Dial 609 698-2161
OMC Sales and Service

I & H ELECTRIC CO.
Licensed Electrical Contractors
Residential — Commercial
Wiring of every description, Planned Lighting, Neat Workmanship, 24 Hour, 7 Day Emergency Service
249-5305 — 860-3101
210 E. 58 St. — 180 E. 94th St.
Bonded and Insured

WASCON INC.
Design — Develop — Construct
WASCON PROPERTIES, INC.
63-16 39 Ave.
Woodside, N. Y. 11377
478-7110

Carpentry, New Additions, Panelling, Sheet rack, Finished Playrooms, Attics, Screened in Porches Sun Decks
CALL RON 914 — 238-4345

GENERAL TRUCKING
ANY HAULING JOB
REASONABLE RATES
FULLY INSURED.
914 CE 2-3717

Cinq à sept
A light dinner, good cheer, a lovely way to start the evening. Special Cinq à Sept dinner served from 5 to 7 P.M. only. Prix fixe at $6.75
Le MARMITON
Regular Lunch & Dinner menu available anytime 216 E. 49th
MU 8-1232 Closed Sat., Sun. till Sept.

DENNY'S AMUSEMENTS
1912 Boardwalk
Seaside Park, N.J.
Call 201 830-9191

BRICKTOWN SHELL SERVICE
Complete Car Service Road Service
Tires, Batteries and Accessories
721 Brick Blvd.,
Bricktown, N.J.
Call 201 477-5815
OR 201 477-9704

GIBRALTOR SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1039 South Orange Ave.,
Newark, N. J.
Call 201 372-1221

SANFORD TRAILER SALES CO. INC.
It's Recreational Vehicles for Family Fun
242 Highway No. 37 East
Toms River, N. J.
Call (201) 349-4583

THE BICYCLE SHOP
THE BICYCLE SHOP
25 Wilson Drive
Cold Spring 06204
dial 609 884-2321

MC BRIDE AUTO & TRUCK LEASING CORPORATION
1269 Mc Bride Ave.
West Paterson, N. J.
(201) 256-7101
Mc Bride 46 Car Wash and RT 46 and Mc Bride Ave. W. Paterson, N. J.
(201) 256-7910

MID VILLAGE BAKE SHOP
Finest of Bakery Products
Open 6 Days a Week
Closed Tuesdays
98 1/2 West Pleasant Ave.
Maywood, N.J.

SOUND MOVE DATSUN
Factory Authorized Datsun Dealer
Sales — Service — Parts
1025 Old Country Rd.,
Westbury, L. I. N. Y.
516 997-7775

CYPRESS HILLS CEMETERY
833 Jamaica Ave.
Brooklyn, N. Y.
AP 7-2900

Visit the New
CANDLELIGHT INN
One of the Shores' Newest and Finest Spots. The Best in Food and Drink. Open 'Year' Round
SANDPIPER LOUNGE
See Our Charcoal Hearth
Motel Rooms — Eff. Apartments — T.V. Swimming Pool — Patio
GRAND CENTRAL AVE LAVALLETTE, N. J.
793-5050

"THE ORIGINAL" MIMMO'S OF WESTBURY
FINE ITALIAN RESTAURANT
We are independently owned and not affiliated with any other Restaurant on Long Island.
811 Old Country Rd., Westbury
(Opp. Obrbeche)
516 997-0255
The Celebrity Duo Sal & LEE Tues., Wed., Thurs., Fri. & Sat. Accordion & Guitar Vocalist
Serving the finest Italian American Cuisine
Join us Daily at our Cocktail Hour 5 to 7 PM
Hors d'Oeuvres Served Wed. Sat. Sun.

REIBER'S
(914) 592-9261
INN OF WESTCHESTER
ENJOY SUNDAY DINNER
Luncheon, Cocktails, Dinner
Banquets, Parties
SAW MILL RIVER PARKWAY
ELMSFORD, N. Y.
Open 7 Days at 12 Noon — Credit Cards

YOLY FABRICS
Imported African Prints
Screen Prints — Polyester
YOLY FABRICS
226 Livingston St.
Brooklyn, N. Y.

MIDTOWN RUSH
MESSENGER SERVICE

Rush Delivery in 1/2 Hour in Midtown Area. Regular Delivery Within 1 Hour Calls taken until 7:00 P.M. Completely motorized. Airport Service Local and Out of town Litigate service "From a Document to a Truck Load"
CAN CARRIERS INC.
139 E. 43rd St. 986-1330

DARBININKAS

Redakcija 455-7281
Administracija 452-8923
Spaustuvė 452-6916
Vienuolynas 455-7068
Kultūros Židinys. 827-9865

NEW YORKO NAUJIENOS

LB New Yorko apygardos valdyba praneša, kad iš New Yorko nebus specialaus autobuso į PLB seimą, kuris vyksta šį savaitgalį Washingtone. Užsirašė labai mažai žmonių, ir dėl jų negalima suorganizuoti autobuso.

Rugsėjo 8, Marijos Gimimo ir lietuvių tautinė šventė, bus atžymėta rugsėjo 9, sekmadienį. Koncelebracinės mišios bus 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Giedos tos parapijos choras, vadovaujamas A. Kačanausko. Svečias kunigas pasakys atitinkamą pamokslą ir praves pritaikytas pamaldas. Rengėjai, ramovėnai ir šauliai, nuoširdžiai kviečia visus pamaldose dalyvauti.

Akademinio pobūvio minėjimas bus parapijos salėje tuoj po pamaldų. Visi laukiami.

Klebonas kun. P. Raugalas globoja minėjimą ir visu dalyvius po akademijos pavaišins kavute.

Kun. V. Gutauskas, S.J., iš Chicagos buvo atvykęs į Kunigų Vienybės suvažiavimą ir buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne Brooklyne.

Vitas Gerulaitis, pasižymėjęs teniso žaidėjas, pateko pasaulinį teniso turnyrą, kuris prasideda rugpiūčio 29 Forest Hills New Yorke. Turnyre dalyvauja 126 geriausi žaidėjai iš viso pasaulio. Rugpiūčio 29, trečiadienį, Vitas Gerulaitis lošia prieš Australijos meisterį John Alexander. Paskutiniu laiku jis teniso žaisti buvo išvykęs į Angliją, Olandiją ir Australiją.

LB New Yorko apygardos valdyba praneša, kad dailininkų paveikslų parvežimą iš New Yorko į Washingtoną dar paremė šie žmonės: M. Galdikienė — 25 dol., inž. Jurgis Valaitis — 15 dol., dail. Albinas Elskus — 10 dol.

Jadvygos Averkienės 3 metų mirtį prisimenant, tėvų pranciškonų koplyčioje mišios bus aukojamos rugsėjo 15, šeštadienį, 10 v.r. Mišias aukos Tėv. Paulius. Draugai ir pažįstami prašomi dalyvauti.

Dr. J. Pajaujui birželio 10 d. mirus, jo atminčiai Washingtone aukojo: Lietuvių Fondui buvusieji Library of Congress bendradarbiai: po 20 dol. — E. ir L. Kačinskai, J. ir A. Vaičiulaičiai, 15 dol. — E. ir J. Baliai, po 10 dol. G. ir D. Krivickai, E. ir P. Mažeikai, V. Jackūnas, N. Kuprėnaitė-Shutterly, po 5 dol. — J. Andriušis, V. Trumpa, A. Vasaitis.

Varpo Filisterių Draugijai: 20 dol. — N. ir B. Paramskai.

Reiškiamę širdingą padėką visiem aukojusiem, o ypatingai Elenai ir Leonui Kačinskam, kurių pastangomis buvo surinktos aukos Washingtone.

Velionies šeima

Kun. V. Dabušis sakys pamokslą rugsėjo 9 Apreiškimo parapijos bažnyčioje per 11 val. mišias, kai bus paminėta tautos šventė. Mišios bus koncelebracinės, giedos tos parapijos choras. Po mišių parapijos salėje — akademija su menine dalimi. Rengia ramovėnai ir šauliai.

Prof. Paulius Rabikauskas, S.J., Gregorianum universiteto Romoje istorijos fakulteto dekanas, iš Romos atskridęs į New Yorką, buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Jis atvyko į Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimą, kuris bus šį savaitgalį Bostone.

Kun. Pranas Raugalas, Apreiškimo parapijos klebonas, balsavimu keliu buvo išrinktas New Yorko LB apygardos atstovas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą, kuris vyksta Darbo dienos savaitgalį Washingtone. Dabar kun. P. Raugalas atsisakė. Į jo vietą įeina dr. Br. Radzivanas, kuris rinkimuose gavo po jo daugiausia balsų. (Kun. P. Raugalas buvo gavęs 300 balsų, dr. Br. Radzivanas 283).

Vladas Pažiūra, Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas, išrinktas Vakarų LB apygardoj atstovu į PLB seimą, su žmona keliauja per Ameriką. Jau aplankė eilę miestų. Prieš vykdami į seimą, lankėsi ir New Yorke, apžiūrėjo ir baigiamą statyti Kultūros Židinį.

Katalikių Moterų Sąjungos 24 kuopa, sekant Religinės Šalpos maldos kalendorių, rugsėjo 4, antradienį, 9 val. ryto Angelų Karalienės parapijos bažnyčioj meldžiasi už Lietuvos laisvę ir persekiojamą Bažnyčią Lietuvoj. Kuopos narės maloniai prašomos šioj maldos dienoj dalyvauti.

Kun. Petras Činikas, MIC, Draugo dienraščio administratorius, atvykęs į Kunigų Vienybės seimą, buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne, kur susipažino su spaustuve. Taip pat jis atsilankė ir Darbininko redakcijoje.

Lietuvių lengvosios atletikos ir lauko teniso pirmenybės įvyks šį savaitgalį kartu ir toj pačioj vietoj, būtent: Largo Senior High School, Upper Marlborough, Maryland, prie pat Washington, D.C.

Iš New Yorko apylinkių važiuoti New Jersey Turnpike. Pervažiavus Delaware Memorial tiltą, paimti Rt. 95 į pietus iki Rt. 495, kuris vadinasi Capital Beltway. Važiuoti vėl į pietus rytine beltway šaka ir išsukti Exit 32 į 202 kelią, kuris veda į rytus link Upper Marlborough. Tik pravažiavus Prince George Community College, randamos Largo Sen. High School sporto aikštės. Netoliese yra pakankamai motelių, kur galima užsisakyti nakvynes.

Lauko teniso pirmenybės vyks rugsėjo 1, 2 ir 3. Lengv. atletika tiktai sekmadienį, rugsėjo 2 dieną, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Marytė Sandanavičiūtė, mokytoja, buvo išvykusi ilgesnių vasaros atostogų Romon, Italijon, kur gyvena jos ištekėjusi sesuo.

Cypress Hills kapinėse rugpiūčio 18 pašventintas paminklas Antaninai Ošlapienei, mirusiai prieš dvejus metus. Nuotraukoje Ošlapų giminė. Iš k. Albertas Ošlapas, velionės vyras, sūnus Algimantas Ošlapas, Lina Čerkeliūnaitė, Elvyra Ošlapienė, marti, Kęstutis Čerkeliūnas, Aleksandra Pakalkienė, Algis Ošlapas (velionės anūkas), Rima Čerkeliūnienė, Elena Legeckienė, Jonas Pakalka. Nuotr. R. Kisieliaus

Praplečiama Maironio lituanistinė mokykla

Rugsėjo 8 prasideda lietuviškų mokyklų nauji mokslo metai. New Yorko lituanistinė Maironio mokykla praplečia savo darbą; kaip buvo kalbėta, kaip nutarė tėvų susirinkimas, **mokykla ugdoma į dešimties skyrių sistemą.**

Mokyklos vedėjos Danutės Bobelienės iniciatyva buvo sukviestas pasitarimas kelių mokytojų, kurie dirbs praplečiamoje mokykloje. Buvo susipažinta su kitų mokyklų darbo programomis, papročiais. Dešimties metų sistema veikia beveik visose lietuviškose kolonijose. Tvarkomasi įvairiai. Tokioje Donelaičio mokykloje Chicagoje pradžios mokyklai skiriama 6 metai (pas mus 8), tada mokinys perkeliamas į aukštesniąją mokyklą, į V klasę. Paskui eina klasės iki VIII. taip viso yra 10 metų sistema. Mokinių turi labai daug.

New Yorke šiais metais atidaromas tik 9 skyrius. Tuo pačiu jis bus pavadintas — **Maironio aukštesnioji lituanistinė mokykla.** Dešimto skyriaus šiemet nebus, nes, susipažinus su praeitų metų lituanistinių kursų programa, prieita išvados, kad per maža jie išmoko; jie tik pagilino lietuvių kalbos kai kurias žinias, o kiti dalykai liko nepaliesti.

Kaip aukštesnioji mokyklą veiks?

Tai nebus nei kokie kursai, nei seminaras. Tai bus tikra reguliari mokykla su 5 pamokom, su namų darbais, rašomaisiais, pažymiais. Praktika parodė, kad tik normali, drausminga tvarka pajungia mokinius planingam darbui.

Kas bus dėstoma?

Buvo susipažinta su Švietimo Tarybos programomis, su mūsų mokyklos išeitų kursu ir iš tų dviejų dalykų suprojektuota pritaikyta Maironio mokyklai programa.

Lietuvių kalbai skiriama trys pamokos. Viena pamoka bus skiriama **gramatikai.** Čia bus plačiau nagrinėjama sintaksė, jos panašumas su anglų kalba, bus palygintos ir kitos kalbos dalys su anglų kalba. Viena pamoka skiriama **praktiniam kalbos kursui.** Čia bus skaitoma dabarties spauda, taisomas mokinių tarimas, aiškinamos dabarties kalbos klaidos, bus sudaroma proga ir viešai pakalbėti.

Kviečiame jaunimą su entuziazmu lankyti lietuvišką mokyklą

Abu šiuos dalykus dėstys **Jadvyga Kregždienė,** prityrusi mokytoja ir pedagogė. Drauge ji bus ir klasės auklėtoja.

Literatūrai dėstyti pakviesta **Marytė Gailiušytė-Vasiliauskienė.** Šiem mokslo metam pasirinkta naujoji lietuvių literatūra, pradedant nepriklausomybės laikotarpiu ir siekiant šiuos laikus. Mokiniai bus įtraukti į praktinį knygų skaitymą, knygų aptarimą. Mokytoja iš savo pusės pasikvies ir kitų jaunų dėstytojų, kurie pakalbės klasėje kokiu vienu klausimu.

Peržvelgus kelerių metų lituanistinę programą, pasigesta dėmesio lietuviškai tautodailei. Šiem mokslo metam ir pasirinktas kursas — **lietuviškoji tautodailė.** Čia įeis lietuvių liaudies menas su savo lietuviška architektūra, kryžiais, liaudies skulptūra, medžio raižiniais, lietuviškieji audiniai, papuošalai, tautiniai drabužiai ir t.t. Tai bus lietuviškojo liaudies meno apžvalga, gi iš liaudies meno tradicijų, tendencijų dabar ugdoma ne viena lietuviškojo meno šaka. Šį dalyką dėstys **Paulius Jurkus.**

Įvedant mokinį į visuomeninį gyvenimą, pastebėta, kad reikia panagrinėti dabartį. Čia ir pasiimti **visuomeniniai mokslai.** Bus paliesta, kaip tvarkėsi Lietuvos respublika, kuo ji skyrėsi nuo JAV, kokia buvo lietuviškoji švietimo sistema, kaip dabar tvarkoma okupuota Lietuva. Drauge bus supažindinta su dabar veikiančiomis lietuviškomis organizacijomis. Šį kursą dėstys mokyklos vedėja **Danutė Bobelienė.**

-o-

Taigi, ar neįdomi ši programa? Ar ji nepraplės vaikų lietuviškojo mokslo? Tų žinių ir reikia, kad jie būtų geresni ir didesni lietuviai. Tai padės jiem stiprėti, įaugti į mūsų lietuvišką bendruomenę.

Kviečiame visus vaikus leisti į šią aukštesniąją mokyklą. Organizacinė pradžia sunki. Tegu būna visų nuoširdi talka, kad mūsų mokykla augtų ir didėtų, kad susidarytų sąlygos dirbti.

Nepalikime mokinių vienų. Paraginkime juos, supažindinkim kas ten bus mokoma. Susidaro sąlygos, tai nepalikime savo mylimiausio jaunimo neparaginę. Mokslas tikrai nepakenks, o tik padės jiem.

Visi kviečiami ir laukiami! Švietimo entuziastai tegu paragina ir kitus. Tėvynė visus šaukia ir visų laukia! **(p.j.)**

APREIŠKIMO PARAPIJOS TALKININKŲ IŠVYKA

Rugpiūčio 12, sekmadienį, Apreiškimo parapija surengė išvyką savo talkininkams. Buvo pilnas autobusas, viso apie 50 žmonių. Tai buvo bingo žaidimų darbininkai, kolektoriai, lektoriai ir kiti, kurie talkina parapijai. Vadovavo parapijos kunigai.

Pirma visi nuvyko pietų į Red Coach Inn, Westbury, L. I. Čia trumpai padėkota visiem darbininkam. Jie savo keliu pasveikino kleboną kun. P. Raugalą ir sugiedojo Ilgiausių metų. Pietų metu sudainuota ir lietuviškų dainų.

Po pietų visi nuvyko į Jones pajūrio vasaros teatrą, kur įrengta speciali scena ant vandens ir kur padarytas gražus, dekoratyvus muzikinis vaidinimas.

Tokiu būdu buvo atsidėkota tiems, kurie negaili nei laiko, nei darbo savos parapijos išlaikymui. Tokia išvyka palaikys ir dirbančiųjų nuotaiką ir patrauks naujus talkininkus. KR

Kultūros Židinio statyba artėja prie pabaigos:

— Visi kontrakte numatyti darbai bus užbaigti rugsėjo mėn.

Kontraktoriui apmokėti dar trūksta 60,000 dol.

Laukiame Jūsų skubios ir nuoširdžios pagalbos.

Franciscan Fathers
Building Fund
680 Bushwick Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

A. a. Gintaro P. Siemaškos atminimui Regina, Algis ir Kūta Šlepečiai iš Brick Town, N.J., Kultūros Židinio statybai paaukojo 10 dol. Statybos komitetas nuoširdžiai dėkoja.

Domininkas Klinga, visą laiką gyvenęs Brooklyne, dabar išsikėlė gyventi į St. Petersburg, Fla., kur nusipirko namus.

Lake Ronkonkoma išnuomojamas papiginta kaina vienam ar dviem žmonėm butas iš 2 ar 3 kambarių su visais patogumais. Reikės karts nuo karto, savininkam išvykus, prižiūrėti namą. Skambinti po 7 v.v. (516) 981-0148.

Suffolk County Am. Lietuvių Piliečių Klubo

tradicinis metinis

PIKNIKAS

bus rugsėjo 9, sekmadienį,

Hungarian Liberty Hall sodyboje
2784 Ocean Ave., Ronkonkoma, Long Island, N.Y.
(Prie L. I. Expressway į šiaurę, Exit 59)

Pikniko pradžia — 1 v. popiet

DIEVO DIENA

Maldos, pamaldų ir susitelkimo valandos Dievo garbei įvyksta rugsėjo 15 dieną, 1 val. pp., šeštadienį, Šv. Jono Universitete Grand Central ir Utopia Parkways, Jamaica.

Visi lietuviai kviečiami ir visi laukiami

ypač organizacijos su savo vėliavomis ir uniformomis bei tautiniais drabužiais.

"Pavergtų Tautų Tautinių Šokių Šokėjai" atliks meninę programą. Dalyvauja New Yorko Lietuvių Tautinių Šokių Ansamblis, vad. Jadvygai Matulaitienei.

Įėjimas nemokamas. Automobiliais ir autobusais įvažiuoti iš Union Turnpike prie 175 St., Gate 4; Utopia Pkwy. Gate 2 ar 3; Grand Central Pkwy. Gate 7 ar 8

Užbaigiama Šv. Tėvo palaiminimu.

LIETUVI, DALYVAUK IR KITUS PARAGINKI